

DE KOERIER

ABONNEMENTSPRIJS f 4.50
FRANCO PER POST f 6.-
FRANCO PER MAIL f 7.50
per kwartaal bij vooruitbetaling.

Directie:
Hoe. KO LUYCKX-SLEYFER.
Bureau der
REDACTIE en ADMINISTRATIE:
Landraadweg 3, Bandoeng.
Tel. redactie . . . 2216.
Tel. administratie . 2463.
Tel. woonhuis Dir. . 2221.

DAGBLAD VOOR NED.-IND. MET DE WEEKBLADEN: KOERIERSRUST EN DE KLEINE KOERIER

2e Jaargang

Donderdag 31 Januari 1929

No. 255

TARIEVEN ADVERTENTIES

Familieberichten . . f 3.50

Kleine annonces . . f 2.50

Contract-advertenties en
advertenties tusschen den
tekst bij overeenkomst.

Losse Nummers . . . f 0.10

Dit nummer bestaat uit twee Bladen.

EERSTE BLAD.

OVER EEN BELANGRIJKE UITSPRAAK.

In De Tijd van 27 December i.l. vinden wij een artikel van de hand des heeren C. M. O. v. Nispen tot Sevenaer, dat zeker voor ons Indië niet zonder belang is.

Laten we eerst 't feit voorafgaan. In 't kort komt dat hierop neer. De weduwe W. was ontzet uit de voogdij over haar minderjarige kinderen om haar slecht gedrag en de verwaarloozing harer kinderen. Later hertrouwde ze, en na scheiding, hertrouwde ze weer. Sindsdien paste ze goed op.

Ze wendde zich nu met haar nieuwen echtgenoot tot de rechtbank, om weer in haar voogdij hersteld te worden. Op haar gedrag was immers geen aanmerking meer te maken, en ze zou voortaan de opvoeding harer kinderen behoorlijk ter harte nemen.

Maar tegen dat verzoek verzetten zich de Voogdesse (de Algem. Commissie voor Kinderverpleging en Kinderbescherming) en de Voogdijraad alsook de toezienende voogd, de oom der kinderen, bij wien ze een goede behandeling genoten.

Want al was ook 't gedrag der moeder veranderd, volgens de Katholieke Kerk leefde zij in concubinaat, aangezien zij buiten de Kerk om getrouwd was en dat nog wel zonder kerkelijke dispensatie met een niet-Katholiek man n. een Protestant.

Derhalve, luidde de conclusie, kan die vrouw in dezen toestand aan haar kinderen geen Katholieke opvoeding kon geven, en is het dus zonder twiifel in 't belang der kinderen, dat hun moeder niet hersteld worde in haar voogdij. 't Natuurlijk recht der moeder hebbe hier te wijken voor het belang der kinderen.

De eensluidende uitspraak van de Bossche rechtbank werd bevestigd door het Gerechtschouf en tenslotte gehandhaafd door den Hoogen Raad. Dat menigeen, die uitspraak „ten voordeele van Rome“, niet beviel, zal de lezer al begrepen hebben. Zoo zijn nu eenmaal de manieren van vele onzer landgenooten.

Edoch volgens het Bossche gerechtschouf was dit de eenige juiste, zelfs de eenig mogelijke beslissing. O.m. wijl die moeder door dat concubinaat zich zelf buiten de gemeenschap van de Katholieke Kerk gesloten heeft; zij derhalve zoo goed als zeker haar kinderen geen goede Katholieke opvoeding kan geven; temeer waar zij zelf de kinderen door een goed voorbeeld niet voorgaat. Het niet kunnen vervullen van haar godsdienstplichten — gevolg van 't concubinaat — zou daardoor verkeerd inwerken op de opvoeding der kinderen, te meer waar die nieuwe stiefvader als Protestant zeker niet de aangewezen man is, om tot de Katholieke opvoeding der kinderen mee te werken.

Ook de Hooge Raad dacht er zoo over. Hij had, zoo verklaarde deze, de verschillende belangen tegen elkaar afgewogen en heel en al in den geest der wet gehandeld door in de eerste plaats op de belangen der kinderen te letten. Nog verklaarde die Raad:

Dat toch de beschikking van het Hof niet geworteld is of mede steunt op R.K. leerstellingen, doch het Hof enkel onderzoek of verzoekster, die zelf gesteld had haar kinderen een R.K. opvoeding te willen geven, daartoe in staat was en dus op feitelijke en in cassatie met aanvechtbare gronden tot de slotsom komt, dat ze daartoe niet in staat is en dat het belang der kinderen vordert, dat zij blijven waar zij zijn.

Uit bovenstaande valt, vooral voor ons Indië wel een of ander te leeren.

Vooreerst voor eenigen onzer eigen geloofsgenooten, die volgens de Katholieke leer nog maar steeds in concubinaat blijven leven, hetzij ze dan voor den Burgerlijken Stand getrouwd zijn of ook zelfs dit niet. Het huwelijk is nu eenmaal door Christus tot een sacrament verheven; en sacramenten ontvangt men niet op bureau's van den Burgerlijken Stand.

Zulke menschen zijn volgens eigen getuigenis van den Hoogen Raad niet in staat, ook al zouden ze het willen, hun kinderen een goede Katholieke opvoeding te geven. Ook hier geldt 't oude spreekwoord: woorden wekken, maar voorbeelden trekken. En hoe kunt gij aan 'u kinderen een goed voorbeeld van Katholiek leven geven, terwijl gij zelf — en dat vrijwillig — u den verderen weg tot 't ontvangen van de H. Sacramenten hebt afgesloten? En dat, terwijl ge met een weinig goeden wil, zoo gemakkelijk uw zaak in orde kunt brengen.

Nog minder zijn natuurlijk in staat de belangen van Katholieke kinderen te behartigen Protestantsche instituten, zooals die van Van der Steur, van 't Heilsleger, Parapattan enz. Dus zeker niet meer dan billijk, en in 't belang van 't Katholieke kind, zulk een Katholiek kind af te staan, zoo men het in een Katholiek opvoedingsgesticht wenscht te plaatsen. Men heeft zich in 't belang van 't kind daartegen niet te verzetten, zooals helaas wel gebeurt.

Ook is het in 't belang voor de opvoeding van 't Katholieke kind, dat het plaats kunne vinden in een Katholiek gesticht. Jammer, dat er aan voldoende Katholieke gestichten nog steeds gebrek is. In 't belang van 't Katholieke kind diende ook de regering hierin zoo behulpzaam mogelijk te zijn. Wat niet altijd geschiedt. O. a. werd door den vorigen G. G. de toch al geringe subsidie van f 7.50 per kind en per maand, voor 't Katholieke weeshuis te Madioen op f 5 gebracht. Dat noemt men dan wel bezuiniging, maar n. o. b. m. een van 't slechtste allood.

v. S.

NEDERL.-INDIË.

Hooge Waterstand Tjimandiri.

Uit Soekaboemi meldt onze correspondent:

Blijkens ontvangen berichten moet het water in de Tjimandiri een zoodanige hoogte hebben bereikt, dat dessa Kawoeg Loewoeg bij Tjireungas werd overstromd waardoor eenige huizen van bedoelden kampong zijn ingestort. De bevolking is reeds naar hooger gelegen kampongs gevlucht.

De Banjoewangi-bevloeiing.

In het begin van de volgende week zal er een aanbesteding worden gehouden voor den aanleg van een stuwdam in de Kali Baroe ten dienste van de Banjoewangi-bevloeiing. Dit werk is begroot op ongeveer 1/4 miljoen, waarbij inbegrepen een deel van het werk, dat in eigen beheer zal geschieden.

Contrôle op Voedingsmiddelen.

Ontslagen bij de commissie, welke met het oog op de mogelijke invoering van eene officieele controle op de voedingsmiddelen hier te lande, zal hebben aan te geven aan welke eischen de verschillende voedingsmiddelen in N.I. behooren te voldoen en volgens welke methode deze behooren te worden onderzocht en gecontroleerd, wegens vertrek eervol voorzitter, Prof. Dr. B.C.P. Jansen, directeur van het Centraal Geneeskundig Laboratorium te Weltevreden, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten en in zijn plaats benoemd tot lid tevens voorzitter, Dr. Ir. C.P. Mom, hoofd van het Proefstation voor Waterzuivering te Manggarai.

Zoutverkoop West-Java.

Aan los zout werd in December jl. verkocht f 128.700, terwijl de opbrengst over het geheele jaar 1928 f 1.482.800 bedroeg (1927: f 1.387.600).

De opbrengst aan verpakt zout bedroeg over December jl. f 1.488.900; die van het geheele jaar 1928 bedroeg f 17.431.600 (1927: f 17.009.300).

Arseen - Staallexier

f 1.75

Zenuwsterkend

BANDOENGSCHE APOTHEEK

Gr. Postweg 9 — Tel. 668.

Kon. Natuurk. Ver. Buitenzorg.

Voor een talrijk gehoor hield Maandagavond in de vergaderzaal van het Departement van Landbouw, de heer Dr. F. Went zijn aangekondigde lezing over: „Groeistoffen als groeiprikkel bij planten.“

Dr. Schmutzer, voorzitter der Ver. leidde spreker in, na eerst een hartelijk woord van dank gebracht te hebben aan den afgetreden secretaris, de heer Dr. Lam, voor diens vele en zéér op prijs gestelde werkzaamheden ten nutte der vereeniging.

Een zeer verkort resumé van het door Dr. Went gesprokene moge hier volgen:

„Zooals bekend is, hangt de groei van een dier hoofdzakelijk af van inwendige oorzaken (hormoon-afscheiding) en slechts weinig van de grotere of kleinere hoeveelheid voedsel, die het krijgt. Hetzelfde kan gezegd worden van een plant. Wordt aan een reeds goeden grond nog meer mest toegevoegd, dan worden de daarop groeiende planten toch niet grooter.

Dit wil dus zeggen, dat er andere factoren moeten zijn, die den groei van een plant regelen. Dit zijn de inwendige factoren. Een daarvan is de groeistof, die in bepaalde cellen van de plant wordt afgescheiden en de lengtegroei van stengels en stelen veroorzaakt. Zoo wordt b.v. in het blad van papaja groeistof gevormd, welke de bladsteel doet groeien. Wordt het blad weggesneden, dan groeit de bladsteel ook niet meer.

De meeste proeven over deze stof zijn genomen met haverkiemplantjes. In den top daarvan wordt ook groeistof gevormd, welke, omlaag getransporteerd, in de rest van het plantje 'groei induceert. Het is heel eenvoudig deze stof uit den top van een kiemplantje in agar te laten diffundeeren, door er afgesneden toppen op te zetten.

Daardoor verkrijgt die agar een groeiversnellende werking en kunnen we er een ander plantje sneller mee laten groeien. Het is mogelijk op deze wijze de stof quantitatief aan te toonen, en zoo kan uitgemaakt worden, dat de groei evenredig is met de hoeveelheid groeistof in een orgaan, en dat bij afwezigheid van groeistof er in het geheel geen groei mogelijk is. Het blijkt ook, dat de groeistof der verschillende planten gelijk is.

De groeistof heeft ook verder nog dit belang voor de plant, dat de meeste krommingen tengevolge van licht en zwaartekracht erdoor veroorzaakt worden.

Dr. Schmutzer dankte na afloop den spreker voor zijn lezing en de aanwezigen voor hun belangstelling. — Bz.P.

Aziatische Arbeidsconferentie.

Een Reuter-telegram meldt ons ddo. 30 Jan. uit Genève, dat het internationale arbeidsbureau aldaar medegedeeld heeft, dat de eerste bijeenkomst, van de Aziatische Arbeidsconferentie dit jaar gehouden zal worden, bij voorkeur in Britsch-Indië en onder voorzitterschap zal staan van Suzuki, terwijl als secretarissen zullen optreden Joshi en Yonekubo, met een Chineesch gedelegeerde, die nog niet aangewezen werd.

Indische Dienst.

Bij beschikking van den Min. van Kol. zijn ter beschikking gesteld van den G. G. van N. I.: Mr. P. G. Jansen om te worden benoemd tot administratief ambtenaar bij het B.B.

J. A. van der Linde om te worden benoemd tot onderwijzer 2de kl. bij het openb. lager onderwijs.

S. S.

Ontheven eervol van de tijdelijke waarneming der functien van ingenieur 1ste kl. Ir. C. Ch. Barentz en der betrekking van inspecteur 1ste kl. G. W. C. B. Geel.

Kampongtoestanden in Makasser.

(Van onzen Makasser-correspondent.)

De ellende, welke de kampongs, gelegen binnen de kom onzer hoofdplaats tijdens de laatste stormen hebben geleden, heeft voor de zooveelste maal een schel licht geworpen op den slechten toestand welke in die kampongs heerscht.

Reeds meermalen is de vraag naar voren gebracht of de gemeente zich met de zorg voor den gezondheids-toestand kan en moet bemoeien, maar in verband met de daaraan verbonden kosten heeft men er niet aan willen beginnen.

De zorg voor huisvesting, assainering en openbare werken in de kampongs zouden aan de draagkracht van de gemeente onredelijk hoge eischen stellen.

De toestanden zijn blijkens officieele gegevens dan ook heel anders dan elders.

De onderafdeeling Makassar, welke met uitzondering van de eilanden, vrijwel samenvalt met de gelijknamige gemeente, is verdeeld in vier districten, waarin de inheemsche bevolking gesteld is onder vier districtshoofden, die eenzijdig gouvernements-ambtenaren zijn en uit 's lands-kas bezoldigd worden doch anderzijds ook weer als volkshoofden moeten worden beschouwd, daar ze door kiesgerechtigden uit de bevolking worden gekozen en zoowel bij de verkiezing als bij de erkenning gelet wordt op afkomst en erfelijke rechten.

De taak dezer districtshoofden is in de praktijk geen andere dan die van orgaan van het centraal gezag, t.w. belastinginning, politie enz. Onder hen nu komen weliswaar onbezoldigde kampong-hoofden voor, matowa's, die in hun werkzaamheden worden bijgestaan door eveneens onbezoldigde helpers, sariangs, doch en matowa's en sariangs zijn niet anders te beschouwen dan als handlangers, vertrouwenspersonen van het districtshoofd, dat hen zelfstandig benoemt en ontslaat zonder daarbij den volks-wensch te raadplegen. M.a.w. een geregeld kampong-bestuur met bepaalde bevoegdheden ontbreekt hier geheel en al.

Eigen middelen hebben de kampongs nimmer bezeten.

En bij ontstentenis van een geregeld kampong-bestuur en bij het ontbreken van eigen middelen ligt het dus voor de hand, dat van het voorzien in bepaalde eigen belangen geen sprake kan zijn.

Tot nu toe toch is de zorg voor volkshuisvesting en de openbare werken in het grootste deel der kampongs binnen de gemeente Makassar volkomen verwaarloosd. De redenen daarvan zijn de volgende.

Bij de instelling der gemeente Makassar verkeerden de kampongs reeds in een toestand van ernstige verwaarloozing, omdat van bestuurswege daaraan, om welke redenen dan ook, geen aandacht was geschonken, terwijl door de inheemsche bevolking niet het minste gedaan werd ter verbetering der kampong-toestanden en zij daartoe ook niet gedwongen kon worden omdat de heerendienstplicht is omgezet in verplichten afkoop, waarvan de opbrengst geheel in 's lands-kas wordt gestort.

Bij de regeling van het bouw- en woningtoezicht bepaalde de gemeente Makassar er zich toe onder kampongs te verstaan de op een afstand van meer dan 30 M aan den openbaren weg verwijderde gronden gelegen buiten de bebouwde kom van de gemeente Makassar.

Ten aanzien van alle gronden, welke daarbuiten vielen, heeft nimmer vastgestaan of nu de gemeente dan wel het Europeesch of Inlandsch bestuur de taak van verbetering der volkshuisvesting en openbare werken op zich behoorde te nemen en waar noch de gemeente noch het bestuur over fondsen daartoe beschikte, zijn deze uitgestrekte kampong-terreinen vrijwel uit den officieelen gezichtskring verdwenen en heeft het bestuur zich er toe bepaald van tijd tot tijd de erven en paggers te doen onderhouden.

Daar Makassar lag gelegen is een goede afvoer van het overtollige water groote moeilijkheden met zich brengt, terwijl de Inlandsche bevolking ter hoofdplaats aan de woningtoestanden zeer geringe eischen stelt, behoeft het geen nadere toelichting, dat op het gebied van volkshuisvesting, as-

Voornaamste Nieuws.

De Merauke verkeert in gevaarlijken toestand.

De 'Aziatische Arbeidsconferentie uitgaande van Genève zal dit jaar in Br.-Indië worden gehouden.

Professor Siertsma van Delft zal aftreden.

Sneevliet op de kandidatenlijst voor de Tweede Kamer.

Oud-G.G. Fock over Indië.

Oud-K.P.M.-gezagvoerder Van der Voort overleden.

De toestand van Koning George.

Trotzky uit Rusland gezet.

Hongersnood bedreigt Kaboel.

De samenzwering in Spanje.

De Parijs-Hanoi vlucht.

Het vliegtuig *Zuiderkruis* gaat van Australië naar Engeland.

Ernstige treinbotsing in Duitschland.

Tweede Blad.

De Uni van Utrecht.

Uit het Vaticaan.

Het militaire Soviet-Rusland.

Het rapport over het ongeluk in de staatsmijn Hendrik.

sainering, wegen en bruggen. enz. de toestanden nog alles te wenschen overlaten en Makassar in dezen slechts door enkele groote steden op Java wordt overtroffen.

Overleden.

Een Aneta-telegram uit Den Haag, meldt ons, dat de oud-gezagvoerder der K.P.M., G. van der Voort aldaar overleden is.

De „Merauke“.

Aneta seint ons uit Den Haag, dat de toestand der Merauke, gevaarlijk blijft. Een zware zee dreigt het schip te breken. De bemanning, die aanvankelijk in een reddingsboot naar Dover was gebracht, heeft zich later weer aan boord begeven.

K.N.I.L.M. - tarieven.

Naar we vernemen moet de pas-sageprijs voor de vlucht Batavia-Semarang of omgekeerd met f 10 verlaagd en op f 62.50 gebracht zijn.

Ook de vrachttarieven ondergingen eene verlaging.

Toelatingskaarten.

Hoewel aan de bepalingen omtrent de geldigheid van toelatingskaarten op ruime schaal publiciteit is gegeven, blijkt nog steeds niet voldoende aandacht te worden geschonken aan de verplichting tot het laten afteekenen van die documenten, indien de houders zich naar het buitenland begeven.

Het gevolg van dat verzuim is, dat men bij terugkeer h.t.l. opnieuw onderworpen wordt aan de immigratie-formaliteiten, terwijl vreemdelingen andermaal het ontschepingsgeld ad f 100. hebben te betalen.

Met nadruk wordt er daarom nogmaals op gewezen, dat bedoelde reizigers zich voor ongerief en financiële schade kunnen vrijwaren door hunne toelatingskaarten vóór hun vertrek naar het buitenland ter afteekening aan te bieden, in een ontschepingshaven aan den ontschepingsambtenaar, elders aan het hoofd van plaatselijk bestuur.

Heeft die afteekening plaats gehad zoo behoudt de toelatingskaart hare geldigheid, mits het verblijf buitenslands niet langer duurt dan één jaar en de oorspronkelijke geldigheidsduur van 2 jaren of de termijnen van verlenging van respectievelijk 1, 1 en 6 jaar inmiddels niet zijn verstreken.

Molenaars Kindermeel

f 1.25 Overal verkrijgbaar f 1.25

Molenaars Kindermeel

f 1.25 Overal verkrijgbaar f 1.25

Gemeenteraadsverkiezingen te Malang.

(Van onzen correspondent).

Het is ruim twee maanden geleden, dat het ontstaan van een vacature in den Malangschen gemeenteraad heel wat stof heeft doen opwaaien, en aanleiding werd tot een allesbehalve onschuldig „relletje“ tegen de afdeeling Malang der I.K.P. Dat ik thans op deze, voor ons Katholieken ongetwijfeld zeer leerzame, geschiedenis terugkom, vindt zijn oorzaak hierin: 1. dat ik nog steeds geen duidelijke uiteenzetting der feiten heb gegeven en 2, dat een nieuwe verkiezing op 30 Januari a.s. voor de deur staat.

Derhalve zullen wij in het kort de gebeurtenissen relevanter, opdat de I.K.P. van een, mogelijk nog op haar rustende, smet gezuiverd worde, en de lezers zich een beter denkbeeld kunnen vormen van de politieke verwarring, welke momenteel te Malang heerscht.

In de raadsvergadering van 24 Augustus van het vorig jaar, vestigde het lid Ir. Haring (I.K.P.) er de aandacht op, dat enkele raadscommissies, en met name de techn. comm. aan een chronische onvoltalligheid leden.

Hij meende dit hieraan te moeten toeschrijven, dat sommige raadsleden gedurende geruimen tijd uitstendig waren en een, de heer Wins (P.E.B.) zelfs met een jaar verlof naar Europa vertrokken was, zonder voor het lidmaatschap van den raad te bedanken. Teneinde hierin verandering te brengen, stelde spreker voor een termijn vast te stellen (4 maanden) gedurende welke de leden hoogstens uitstendig zouden kunnen zijn, zonder het lidmaatschap van den raad te verliezen.

De raad bleek het in principe met Ir. Haring eens te zijn, doch besloot de kwestie uit te stellen tot een volgende vergadering, opdat de consequenties van het voorstel-Haring grondig onder het oog konden worden gezien. Opgemerkt moet worden, dat de heer Zuyderhoff (voorzitter van de plaatselijke afdeeling van den P.E.B. en volksraadslid) op deze vergadering aanwezig was, en door hem geen enkel woord ter bestrijding van het voorstel is gezegd.

Op 26 October kwam het voorstel weer aan de orde, met het resultaat dat, na breedvoerige bespreking, waarin duidelijk naar voren werd gebracht dat het ook ging om den heer Wins, besloten werd een bepaling in het leven te roepen, volgens welke, behoudens uitzonderingsgevallen ter beoordeeling van den raad, het lidmaatschap verloren gaat, bij afwezigheid gedurende langer dan 4 maanden. Met 11 tegen 2 stemmen werd dit besluit genomen, dat evenals alle andere besluiten van den raad, den dag na afkondiging in werking trad.

Op deze vergadering waarop de heer Zuyderhoff niet aanwezig was, werd geen woord ten voordeele van het lid Wins gesproken, en werd evenmin een voorstel gedaan om het „geval“-Wins een uitzonderingsgeval te maken. Dies werd door den burgemeester een verkiezing uitgeschreven ter voorziening in de vacature Wins, zoodra vast stond dat genoemd lid binnen 4 maanden na de inwerking-treding van het besluit, niet te Malang zou zijn teruggekeerd.

De desbetreffende advertentie verscheen in de plaatselijke bladen van den 5den November, en evenmin als onmiddellijk na de vergadering, waarin het besluit genomen was, was er toen sprake van eenig ongenoegen over den gang van zaken. Doch toen 10 dagen later door de I.K.P. besloten was, om — op grond van een bestaand compromis met het I.E.V. en de C.E.P. — een eigen kandidaat te stellen, toen herinnerde men zich van zekere zijde plotseling, dat de heer Wins zoon superieur raadslid was, en de gemeenschap door zijn aftreden, een onherstelbaar verlies had geleden....

Ook ontdekte men opeens, dat Ir. Haring met zijn strijd tegen het absentisme niet het algemeen belang had willen dienen, doch eenvoudig den heer Wins had willen wippen, in het belang der I.K.P. ! Er volgde een lastercampagne, waarin de *Malanger* het hoogste woord voerde, en waaraan de *Indische Courant* dapper meedeed, en die haar hoogtepunt vond op 24 November, toen de I.K.P. verzeleken werd met een „gappenden werknemer“, tegenover wien alles geoorloofd is.

De gevolgen bleven niet uit (ik laat hier in het midden welk causaal verband er tusschen de scheldcampagne en de „gevolgen“ bestond): het I.E.V. besloot om in strijd met het compromis! — den P.E.B. te steunen in zijn poging om den zetel Wins te behouden. Ik wil de finesses van al het gedraai en gewroet voorbijgaan, en volstaan met de vermelding van het resultaat der op 6 December gehouden, stemming: de P.E.B.-kandidaat werd gekozen, zij het dan ook met een kleine meerderheid.

Ook de opsomming der gebeurtenissen na de stemming wil ik u

sparen, en alleen er op wijzen, dat de I.K.P. er toen van beschuldigd werd, bier en jenever te hebben geschonken aan mindere militairen en deze dronken naar de stembus te hebben gesleept. en nog meer van dat fraais. Alles — het behoeft nauwelijks vermelding — van a tot z gelogen.

Vermelding verdient echter zeker het feit, dat in de gemeenteraadsvergadering van 28 December over het geval-Wins werd geïnterpelleerd door het lid Zuyderhoff, met het gevolg, dat genoemde heer door den burgemeester onbarmhartig werd afgestraft! En de heer Haring, en met hem de I.K.P., openlijk werd gerehabiliteerd!

Als gevolg van den verderen strijd tegen het absentisme, zijn thans drie nieuwe vacatures in den Malangschen raad ontstaan, door het bedanken der heeren Andela (I.E.V.) en Moorman (I.K.P.), alsmede van den heer Johan (I.E.V.) die secretaris van de arbeidsbeurs werd.

Op 30 Januari a.s. zal de verkiezing (candidaatstelling) plaats hebben.

Het I.E.V. vergaderde op 24-dezer ter bespreking van de candidaatstelling en besloot om (bescheidenheidshalve!) drie kandidaten te stellen, en derhalve de I.K.P. haar zetel te ontfutselen. Het oude bestuur had zijn mannetjes al genoemd, doch leed een algeheel *echec*. Waar het oorspronkelijk in de bedoeling lag, dat alléén de voorzitter op deze vergadering af-treden zou, werd het geheele bestuur genooddaakt zijn biezen te pakken, en van de drie oorspronkelijke kandidaten voor den gemeenteraad, werd slechts één aanvaard!

Het besluit om drie kandidaten te stellen, bleef echter gehandhaafd. Met de uiteenzetting der eigenaardige *allianties* van het I.E.V. oorspronkelijk met den P.E.B. (welks bestuurders als ratten het zinkende P.E.B.-schip verlieten, om beschutting te zoeken bij het sterke I.E.V.) en thans met de C.E.P., zal ik u maar niet vermoeien, en volstaan met een korte beschrijving van de houding van de I.K.P.

Voorop moet worden gesteld dat thans van een compromis met het I.V.E. uiteraard geen sprake meer is, doch dat het oude accoord met de C.E.P. nog bestaat. Het bestuur der I.K.P. acht zich derhalve niet tegenover het I.E.V. — maar wel tegenover de C.E.P. gebonden. De evenredige vertegenwoordiging, waarop het compromis steunde, wordt onverbiddeijk gehandhaafd, en daarnaar de houding bepaald.

Op heden — Zondag — hield de afdeeling een ledenvergadering, waarvan het verslag elders in dit blad is opgenomen.

Rare Vliegerwedstrijden.

Uit Soekaboemi meldt onze correspondent het volgende:

Het is velen Inlandschen vlieger-liefhebbers van Buitenzorg, Tjandjoer en Soekaboemi bekend, dat *hadji* Ading van Soekaradja een hartstocht heeft voor vliegerwedstrijden. Vrouwen en kinderen worden door dezen *hadji* gehuurd voor f.0.50 per dag om de wedstrijden op te luisteren met geschreeuw en gezang.

Elken Woensdag hebben die dan plaats te Soekaradja, waarbij duizenden ook uit andere streken overkomen. Dat bij dergelijke gelegenheden veel kwaad bloed wordt gezet, zal geen betoog behoeven.

Verleden week werden zelfs surveillance veldpolitieagenten zoo bedreigd, dat een hunner reeds van zijn vuurwapen wenschte gebruik te maken. Gelukkig werd dit verijdeld, doordat een collega hem het wapen uit de hand sloeg.

Verder hebben zich naar aanleiding van deze wedstrijden twee groote, vijandelijke groepen gevormd. De woning van een dezer partijgangers werd reeds door de andere partij met steenen vernield.

B.B.-exodus.

Aneta verneemt, dat de gouverneur van Atjeh Goedhart met Juni a.s. verlof heeft aangevraagd.

De resident van Tapanoei Gooszen vertrek begin Augustus met verlof.

De residenten van Bondowoso en Klaten vertrekken eveneens medio 1929 met buitenlandsch verlof.

Storm in het Tasikmalajasche.

Aneta seint ons uit Tasikmalaja, dat door den storm op Dinsdagmiddag in de *desa* Tjitoeroeg veertien huizen door klapperboomen verpletterd werden. Er zijn geen persoonlijke ongelukke voortgekomen.

Subst.-Officier Justitie Soerabaia.

Benoemd is tot tijdelijk buitengewoon substituut-officier van justitie bij den raad van justitie te Soerabaia Jhr. Mr. C.W. Feith, van buitenlandsch verlof teruggekeerd en laatstelijk idem in Medan.

Fock aan het Woord.

Een Aneta-telegram uit Den Haag meldt, dat Mr. D. Fock in een persgesprek met het *Vaderland*, verklaard heeft, dat na de intree-rede van Gouverneur-generaal De Graeff deze aan Fock schreef, dat hij (de huidige landvoogd) in die rede geen critiek op Fock's beleid bedoeld had, hetgeen Mr. Fock heeft aangenomen.

Fock voelt verder niets voor Colijns denkbeelden, waarbij hij verklaarde, dat de Volksraad goed werk heeft gedaan. Laat ons niet afbreken wat reeds tien jaren goed werkt.

De Snelheid der D. A. D. G.-booten.

Een Aneta-telegram uit Den Haag meldt, dat de snelheid der D. A. D. G.-booten, welke de scheepslinje op Indië zullen onderhouden, 16 knopen bedraagt.

Autobusongeluk.

Aneta meldt ons uit Cheribon, dat een nieuwe Chevroletbus Woensdagavond, omstreeks half zeven, vier kilometer buiten Cheribon, op den weg naar Tegal, met een snelheid van vijftig kilometer per uur tegen een boom is opgereden. Van de 26 passagiers werden vier zwaar gewond van wie er een stervende is. Acht personen werden door glasscherven gewond.

De oorzaak is te wijten aan onoplettendheid van den chauffeur die zelf lichtgewond werd.

Veeartsenijkundige Dienst.

Benoemd tot adjunct-veearts eerste klasse raden Boesono.

Boschwezen.

Benoemd tot hoofdcommies en gesteld ter beschikking van den adviseur voor de buitengewesten F. Beer. Tot houtvester Ir. H. Nyenhuis.

I. K. P. Soerabaia.

Aneta seint ons uit Soerabaia, dat in de gisterenavond gehouden vergadering van de I.K.P. aldaar wijlen burgemeester Dijkerman door voorzitter en vergadering staande werd herdacht.

Voorts richtte Ir. Jagtman een woord van afscheid tot den morgen repatriërenden Dr. Naessens, in wiens plaats voor den gemeenteraad candidaat werd gesteld de heer Voeten, referendaris ter beschikking van den gouverneur van Oost-Java.

Met Verlof.

Verleend acht maanden buitenlandsch verlof met 2 Juli aan den inspecteur van den oudheidkundigen dienst G. Perquin.

STADSNIEUWS.

B. G. D.

Bij den Burg. Geneesk. Dienst te Bandoeng is als plaatsvervanger van D. Wiederhold aangewezen Dr. Stibbe.

Nieuwe Sterrewachtkijker.

Gisteren is het laatste geschenk van wijlen den heer Bosscha aan de sterrewacht hier gearriveerd. De 7 meter lange kijker werd van de halte Tjirjom door den militairen automobiliedienst naar de sterrewacht opgevoerd, waar het instrument gistermorgen aangekomen is.

De lens was er nog niet bij.

De kijker, welke vermoedelijk eind Februari in werking kan worden gesteld, dient speciaal voor het zuidelijk halfrond en kan 45 graden zoowel links als rechts van de meridiaan worden gedraaid en bezit bovendien een declinatie tot 30 graden.

Uitbreiding Firma Keller.

Gisteravond nam het bekende Dames- en Heeren Modemagazijn Keller aan den Bragaweg voor het eerst het nieuwe pand in gebruik, gelegen naast de bestaande zaak en voorheen geoccupeerd door den Muziekhandel Mar. Thiel. De twee percelen zijn doorgetrokken en vormen thans een ruime toko, wat stellig een groote verbetering beteekent. De afdelingen Dames- en Heeren-modeartikelen zijn thans zooveel mogelijk gesplitst, terwijl de firma thans ook over ruime paskamers en ateliers beschikt.

Aan belangstelling ontbrak het de firma gisteravond niet. Een groot aantal bloemstukken, gezonden door vrienden en zakenrelaties, gaven het geheel een feestelijk aanzien, terwijl velen waren gekomen om de familie Keller hunne beste wenschen persoonlijk aan te bieden. Natuurlijk ontbrak de eerewijn er niet.

Ook wij wenschen der firma gaarne een voortdurend succes toe!

De Mantel-dieven.

Twee manteldieven, die mantels en overjassen uit Europeesche woningen stalen werden veroordeeld tot resp. 4 en 2 maanden gevangenisstraf.

K. N. I. L. M.-nieuws

— Men verzoekt ons mede te deelen, dat in tegenstelling met hetgeen wij gisteren hebben gemeld, voor alle drie vluchten op morgen naar Tjililitan, nog plaatsen te bekomen zijn.

— De Karakatau-vlucht, welke heden vanuit Andir gehouden zou worden, heeft geen doorgang kunnen vinden.

— De benzine-pomp ten dienste der vliegtuigen, met den bouw waarvan reeds in November van verleden jaar een aanvang werd gemaakt, is nog steeds niet gereed.

— Ongeveer een week geleden werd gemeld, dat met ingang van Februari een dubbelen vliegdiens Batavia-Bandoeng v.v. zou worden ingesteld.

Thans vernemen wij, dat voor deze nieuwe dienstregeling 15 Februari a.s. werd uitgekozen.

De vertrek-uren van Bandoeng zijn daarbij vastgesteld op 7 uur voorm. en 12.30 uur nam. (aankomst Tjililitan resp. 7.50 uur en 1.20 uur).

De vertrek-uren vanuit Batavia zijn 7.30 en 1 uur (aankomst Andir 8.15 en 1.45 uur).

Tevens werd ons medegedeeld, dat de passageprijs werd verhoogd tot f 17,50 enkele reis. Vracht en extra-bagagetarieven bleven ongewijzigd.

De middag-vertrekuren van Batavia en Andir zijn naar onze meening foutief, waar daarbij totaal geen rekening werd gehouden met de zoogenaamde handelsuren. Om 12 uur in Bandoeng en om 1 uur in Batavia is de handel nog geenszins gereed gekomen met de dagelijksche bezigheden.

De K.N.I.L.M. zal dat wel onder-vinden.

Aanrijding met doodelijken Afloop.

Als beklagde stond voor den landraad terecht, de 14-jarige Inlandsche knaap Sahro, van Tjiboeroej, die ongeveer drie maanden geleden een ijsverkoop op de helling bij Tjitjaoe met zijn rijwiel aanreed.

De man werd toen met een ernstige hoofdwonde opgenomen en naar zijn woning gedragen, waar hij een half uur later den geest gaf.

Sahro, die volledig bekende en nooit veroordeeld is geweest, werd na verhoor der getuigen in verband met zijn minderjarigheid, zonder straf aan zijn ouders overgegeven.

De Amerikaansche Invasie.

Nadat de 50 Amerikaansche studenten met hun profs verder waren getogen, kwamen 80 toeristen hun plaatsen innemen.

Deze laatsten stonden nog op hun autos te wachten om de *trip* voort te zetten of 75 anderen kwamen in autos vanuit Batavia, via Buitenzorg en Soekaboemi binnenstuiven.

Bandoengsche Kunstkring.

Voor de leden van den Bandoengschen Kunstkring zal Luc Durtiae, een der jongere Fransche schrijvers, een (eerste) lezing houden in de sociëteit Ons Genoegen op Maandag 4 Februari om 6.30 nam.

Door Auto aangereden.

Op den grooten postweg werd ter hoogte van *kampung* Tjibanteng een Inlandsche knaap door auto D. 4404 aangereden. Het kind werd met ernstige verwondingen opgenomen en naar het gemeentelijk ziekenhuis overgebracht.

Groote Kunstavond

Wij verwijzen onze lezers naar de advertentie in dit blad, waarin bijzonderheden gegeven worden over den grooten kunstavond welke Zaterdag a.s. gegeven zal worden in Ons Genoegen.

Verkoop van Perceelen.

Voor f 10.000 werd een perceel van den heer Cornelis Kroon, gelegen te Pengalengan aan de Cultuuronderneming „Poerbasari“ verkocht. Verder werd een in de *desa* Kotta Wetan, regentschap Garoet gelegen perceel toebehoorende aan de Automobiel-Import-Maatschappij voor f 5.400 door den Chinees Lim That Sam gekocht.

Radio concert.

Van het Trio Homann op Vrijdagavond 1 Februari vanaf 7.30 uur:

1 Mit Schwert und Lanze,	Marche.	Starke.
2 Fin de réve,	Valse lente.	Bosc.
3 A good Bye,	Romance.	Huyto.
4 Manon Lescaut,	Fantaisie.	Puccini.
5 Catari Catari,	Ch. Napolitaine	Cardillo.
6 Bonita,	Bolero Séénade	Mezzacapo.

KERK EN SCHOOL.

Een Rectificatie.

Onze Malangsche correspondent verzoekt ons te willen melden, dat zijn correspondentie over het R. K. Onderwijs te Malang in zoverre aanvulling behoeft, dat de Fraterschool het nieuwe schooljaar op 1 Juli a.s. niet met 5—, doch met 6 klassen zal aanvangen.

Electriciteit in Huishouding en Fabriek!
Goedkope Eenvoudige Bediening
En Onderhoud:

G. E. B. E. O.

Geeft Elkeen Beleefd En Onverplichtend
gaarne uitvoerige inlichtingen.

Directeur Normalschool Blitar.

Verleend acht maanden buitenlandsch verlof met 3 Maart aan den directeur der Normalschool te Blitar J. Scholte.

LEGER EN VLOOT.

Toezicht Militaire Pensioenfondsen.

Aangeteekend is, dat de heer H. C. Gehring, gep. kolonel der militaire administratie geacht moet worden op 1 Jan. 1929 te zijn afgetreden als commissaris voor het toezicht op het beheer in N.I. van de Pensioenfondsen voor de militaire koloniale landsdienaren en opnieuw daartoe te zijn benoemd.

Inspecteur M.G.D.

Met ingang van 15 Februari 1929 wordt benoemd tot inspecteur van den Militair Geneeskundigen Dienst, tevens hoofd der Vle. Afdeeling van het Departement van Oorlog de kolonel van genoemden dienst L. A. Krol.

Genie.

Belaat met de waarneming van de betrekking van hoofdmonteur [burgerlijk-ambtenaar] bij het bataljon genietroepen, J.W. Schraven, onderluitenant radio-hoofdmonteur, met bepaling, dat hij bij het leger wordt gevoerd „voor herinnering“.

SPORT EN SPEL.

Internationale Sabelwedstrijd.

Den Haag, 30 Jan. (Aneta).— Uit Monte Carlo wordt gemeld, dat de sabelwedstrijd tusschen Holland en Frankrijk door Holland werd gewonnen met 6—3, terwijl Holland van Duitschland verloor met 4—5.

Biljarten.

Demonstratie-partij.

Gisterenavond had er onder zeer veel belangstelling, er waren meer dan 200 personen aanwezig, in het Christelijk Militair Tehuis aan de Zuidermagazijnstraat alhier, een demonstratie-partij plaats tusschen de heeren Mr. C. A. Thomas kampioen der klasse van Java en R. Ciement oud-kampioen. Er werd een partij van 300 punten cadre gespeeld. De heer P. J. Lever heette in een kort speechje de aanwezigen, de spelers en den heer Vos van Zalingen, die als scheids-rechter zou fungeren, welkom.

Hij stelde het zeer op prijs, dat de heeren zich beschikbaar hadden gesteld, de bezoekers van het Militair Tehuis te doen genieten van een partij le klas biljartspel. Hij bracht hen hiervoor namens allen, dank.

De heer Vos van Zalingen, hierop het woord nemende, merkte op dat de bepalingen van den Java Biljartbond niet toelaten dat er een demonstratiepartij wordt gegeven. Doch hij was er van overtuigd, dat het bestuur, gezien de groote propagandistische waarde van dezen avond en de uitstekende conditie van het materiaal, zijn goedkeuring niet zou weigeren.

Spreker hoopte, dat er wat op gevonden zou kunnen worden, dat ook militaire clubs tot den Java Biljartbond zouden kunnen toetreden.

Hierna werd met de partij een aanvang gemaakt. De wedstrijd werd door de vele aanwezigen met belangstelling gevolgd. De spelers werden bij elken mooie stoot of serie met applaus belood.

De uitslag was als volgt:

	beurten	punten	hoogste serie	gemiddeld
Thomas	26	306	42	11,53
Ciement	26	116	21	4,45

Na een woord van dank en een driewerf hoera op de spelers, ging iedereen voldaan huiswaarts.

TELEGRAMMEN.

NEDERLAND.

Sneevliet.

Den Haag 30 Jan. (Aneta).— Sneevliet werd geplaatst als no 1 op de candidatenlijst voor de Tweede Kamer van de revolutionnaire en socialistische partij.

De Vrijheidsbond.

Den Haag, 30 Jan. (Aneta).— Het Kamerlid Staakman bedankte voor een plaatsing als no 3 op de candidatenlijst voor de a.s. Kamerverkiezingen. Hij noemde dit een achteruitzetting.

Ontslagaanvraag.

Den Haag, 30 Jan. (Aneta).— Uit Delft wordt gemeld, dat de hoogleeraar Siertsema met 1 September a.s. om eervol ontslag verzocht heeft.

De Hoogleeraarsvoordracht.

Den Haag, 30 Jan. (Aneta).— Nader wordt vernomen, dat op de Amsterdamsche hoogleeraarsvoordracht als eerste werd geplaatst Prof. Clay en als tweede de Leidsche lector Woltjer.

De Affaire der Naardenfabriek.

Amsterdam, 30 Jan. (Aneta-Reuters).— De directeuren van de cocaine-fabriek in Naarden, onder wie zich zes van de meest vooraanstaande

Nederlandsche handelslieden van groote reputatie bevinden, hebben in een voor de pers bestemde verklaring medegedeeld, dat zij de Nederlandsche wetten niet ontboden hebben, daar de autoriteiten den uitvoer van verdoovende middelen naar China niet hebben verboden, terwijl de minister van handel speciale regelingen voor den uitvoer van narcotica heeft uitgevaardigd.

ENGELAND.

Om de Leiding van het Heilsleger.

Londen, 30 Jan. (Aneta-Reuter).— Het Hooggerechtshof heeft den eisch van generaal Bramwell Booth toegewezen, tot dat een nieuwe bijeenkomst van den Hoogen Raad van het Leger des Heils is gehouden, waar de generaal in de gelegenheid moet worden gesteld om gehoord te worden.

De Toestand van Koning George.
Londen, 30 Jan. (Aneta-Reuter).— Het morgenbulletin van 11.30 uur meldt, dat Koning George voortgaat met in sterkte toe te nemen, waarbij de langzame vooruitgang op bevredigende wijze verloopt.

De Kanaaltunnel-plannen.

Londen, 30 Jan. (Aneta-Reuter).— Meer dan honderd leden van het Engelsche Lagerhuis woonden de bijeenkomst in dit Lagerhuis bij waarop over de plannen van een tunnel onder het Kanaal gesproken zou worden.

Baron d'Erlanger schatte de kosten daarvan op 30.000.000 pond sterling met inbegrip van een drainage-tunnel met een diameter van 12 voet, welke eerst gebouwd zal worden en waarvan de bouw 2½ jaar zal duren. Daarna zullen twee tunnels van kust tot kust gebouwd worden, elk met een diameter van 25 voet waarover 4 jaar gebouwd zal worden.

Sir William Bull zeide, dat er twee maatschappijen, een Engelsche en een Fransche opgericht zouden worden benevens een derde *holding Company* met den Volkerenbond.

Er zal een uitvoerende commissie benoemd worden welke alle bezwaren tegen de plannen in onderzoek zal nemen.

FRANKRIJK.

Parijs-Hanoi.

Parijs, 30 Jan. (Aneta-Reuter).— De Fransche aviateur Costes heeft het voornemen om, vergezeld door Codos, op 19 Februari te starten voor een vlucht naar Hanoi, waarbij door hem gebruik zal worden gemaakt van een Breguet-vliegtuig met een Hispanomotor van 600 P.K.

Voorts zullen medegevoerd worden een mécanicien, een journalist en 150 kilo mail.

Deze eerste regelde luchtdienst tusschen Parijs en Hanoi zal gemaakt worden in étapes van 2000 K.M.

DUITSCHLAND.

Treinbotsing.

Nauen, 30 Jan. (Aneta-radio).— Uit Berlijn wordt gemeld, dat in de buurt van Regensburg in den mist een D-trein van Weenen naar Berlijn op een goederentrein gelopen is, waardoor vier personen gedood en zeven gekwetst werden.

Een verboden Film.

Nauen, 30 Jan. (Aneta-radio).— Uit Coblenz wordt gemeld, dat de intergeallieerde bezettingscommissie van Rijnland de Amerikaanse film getiteld *De eenzame Adelaar* in het geheele bezette gebied van Duitschland verboden heeft.

OVERIG EUROPA.

Trotzky uit Rusland gezet

Berlijn, 30 Jan. (Aneta-Reuter).— Het hier verschijnende communistische dagblad *Rote Fahne* meldt, dan aan Trotzky bevel werd gegeven om het Sovjet grondgebied te verlaten en met zijne familie voortaan buiten Russischen grond te blijven op grond van het feit, dat hij de leider is van een beweging om het Sovjet-régime omver te werpen door tweedracht te zaaien in het roode leger.

Constantinopel, 30 Jan. (Aneta-Reuter).— De Turksche regering heeft Trotzky doen weten, dat hem vergund zal worden om in Turkije te komen, indien hij zulks wenscht.

De Samenzwering in Spanje.

Madrid, 30 Jan. (Aneta-Reuter).— Een regeeringscommuniqué meldt, dat generaal Orgaz in Ciudadreal is aangekomen, waar hij thans meester is van den toestand. Hij zal een rechter aanwijzen, die bevoegd zal zijn om snel recht te spreken. Het communiqué voegt hieraan toe, dat de Spaansche regering stappen zal doen om de discipline in het

leger te herstellen en een herhaling van dergelijke gebeurtenissen te voorkomen.

Madrid, 30 Jan. (Aneta-Reuter).— De Spaansche regering is zóó vol vertrouwen, dat zij de revolutie in Ciudadreal heeft onderdrukt, dat het bevel om troepen daarheen te dirigeren weer werd ingetrokken.

Primo de Rivera deelde in een persgesprek mede, dat berichten, binnengekomen uit het opstandgebied, er melding van maken, dat de opstandelingen weinig of geen verzet hebben geboden en alle spoorwegstations en openbare gebouwen weer hebben prijsgegeven, welke thans bezet worden gehouden door de regeeringstroepen.

Hij verklaarde nog: „Het doet mij leed voor deze arme menschen, want de gevolgen van deze gebeurtenissen zullen zeer pijnlijk zijn.“

Madrid, 30 Jan. (Aneta-Reuter).— De oud premier Sanchez de Guerra wordt gevangen gehouden in de militaire gevangenis Terres de Cuarte in Valencia. Zijn naam werd vaak genoemd ten tijde van de ontdekking van het September-complot, dat bedoeld was om den dictator af te zetten, waarbij zijn tegenstanders hem beschouwden als de opvolger van Primo de Rivera.

Nieuwe Spaansche Samenzwering ontdekt.

Madrid, 29 Jan. (Aneta-Reuter).— Officieel wordt gemeld, dat de revolutie in Spanje beraamd was voor den afgelopen nacht, doch dat die in de geboorte gesmoord werd met uitzondering van Ciudadreal waar een artillerie-regiment zich meester maakte van de politie kazernes en kannonnen in de straten opstelde, terwijl de treinen tegengehouden werden.

Maatregelen om de actie daar te onderdrukken werden bereids getroffen.

AZIE.

Dreigende Hongersnood in Afghanistan.

Nauen, 30 Jan. (Aneta-radio).— Uit Londen wordt gemeld, dat de Afghaansche provincie Kabool bedreigd wordt met grooten hongersnood.

De Chineesche-Japansche Douane-overeenkomst.

Iwaki, 30 Jan. (Aneta-radio).— Uit Tokio wordt gemeld, dat de Japansche ministerraad unaniem zijn goedkeuring heeft gehecht aan de documenten inzake de Chineesche-Japansche douane-overeenkomst.

Deze aangelegenheid werd onmiddellijk telegrafisch medegedeeld aan den Japansche zaakgelastigde Hori in Peking, die de documenten ondertekend en naar Nanking gezonden heeft en op zijn beurt telegrafisch den Japanschen consul Okamoto in Nanking heeft opgedragen om hiervan de Chineesche regering in Nanking op de hoogte te stellen.

Hoewel op deze wijze de overeenkomst van kracht is geworden, wordt de inhoud der documenten volgens de wenschen van Japan geheim gehouden.

AUSTRALIË.

Australië Engeland-vlucht.

Sydney, 30 Jan. (Aneta-Reuter).— Kingsford Smith en Uim zullen aan het einde van Februari van hieruit naar Engeland vliegen met het *Zuiderkruis*, hetzelfde toestel waarmee zij vanuit de Vereenigde Staten over den Pacific en de Tasmanzee naar Australië zijn gevlogen.

Zij zullen een nauwkeurige studie maken van de vliegtroete Australië Karachi met het oog op het aangaan van een contract met de Britsche autoriteiten voor de uitbreiding van de ontworpen Engeland-Britsch-Indië luchtlijn naar Australië.

Landbouw, Handel en Nijverheid.

Theeprijzen in Londen.

Volgens bericht van de firma John Peet & Co., te Londen liepen de standaard noteringen in de aldaar op 24 dezer gehouden veiling van Java-thee naar beneden en wel:

	1/4 d. voor ordinaire P.S.	3/4 d. voor middensort P. en B.P.	1/2 d. voor alle andere soorten.
In genoemde veiling werden o.a. de volgende prijzen betaald, bruto per Engelsch pond:			
Leuwimangoe	Brok. Or. Pek. 1 2sh. 2 d.		
Perbawatie	Brok. Or. Pek. 1 2sh. 2 d.		
Tanara	Brok. Pekoe 1sh. 7 1/2 d.		
Taloe	Brok. Pekoe 1sh. 7 1/2 d.		
Windoe	Brok. Pekoe 1sh. 6 3/4 d.		
Tanara	Brok. Tea 1sh. 4 1/4 d.		
Windoe	Pek. Fannings 1sh. 3 7/8 d.		
Tjiboegel	Brok. Or. Pekoe 1sh. 2 3/8 d.		
Taloe	Pek. Fannings 1sh. 2 1/8 d.		
Sitardja	Brok. Pekoe 1sh. 1 3/8 d.		
Tjomas	Pek. Fannings 1sh. 1 3/8 d.		
Tanara	Brok. Souchong 1sh. 1 d.		
Halimoen	Brok. Pekoe 1sh. 1 1/2 d.		
Kiara	Brok. Pekoe 1sh. 7/8 d.		
Tanara	Dust 1sh. 1 1/2 d.		
Halimoen	Pek. Fannings 1shill.		
Girilaja	Brok. Pekoe 1 1/2 shill.		
Tjomas	Dust 1 1/4 d.		
Perbawatie	Brok. Tea 2 11 1/4 d.		
Halimoen	Dust 10 1/2 d.		
Tjomas	Brok. Pekoe 2 10 1/2 d.		

Thee markt bericht Dunlop en Kolff.

Batavia, 28 Januari 1929.

De hoeveelheid aangeboden ready theeën is gedurende de afgelopen week niet buitensporig geweest en bevatte een goede bruikbare keuze. De markt was buitengewoon flauw tengevolge van een zeer opvallend gemis aan orders, heigene moet toegeschreven worden aan de geldende prijzen te Colombo, die aantrekkelijker zijn dan die te Batavia, speciaal voor Australië-kopers.

Het overgrote deel van de verkoopen betrof low medium en ordinaire gebroksen, benevens 2de soorten, tot iets lagere prijzen.

Kwaliteit: Onveranderd.
Noteringen: Zijn nominaal [Inferieure kampongthee en roodachtige soorten zijn niet geneoteerd].

Amsterdamsche Koersen.

Amsterdam, 30 Jan. (Aneta-radio).

	29 Jan.	30 Jan.
Vorstenlanden	160	160
Singkepint A	350	352
Cert. Handelsmij	182	182
Handelsbank	170	169
Kol. Bank	254	256
H. V. A.	678	681
Poerworedjo	94	96
Unie	216	217
Japanlija	151	150
K. P. M.	253	253
Rott. Lloyd	—	187
N. I. S.	231	231
Delispor	—	229
Sem. Cheribon	195	195
Sem. Joana	188	—
Simau	582	588
Redjang	145	145
Java Bank	317	—
Escompto	90	90
Internatio	296	297
Amsterd. Bank	—	191
Lindetevos	168	168
Gas Mij.	274	—
Gas Mij Nat. Bezit	274	—
Mainit	—	122
Aniem	—	—
Aniem Nat. Bezit	—	—
Basilam	—	—
Samatra Rubber	220	—
A'dam Rubber	277	271
Waringin	—	165
Soerowinangoen	244	—
Gedeh	205	—
Sindangarie	382	380
Kon. Petrol.	425	—
Tarakan	101	—
Indië 1916/17	—	100 1/2
" 1923 A	—	—
Pond sterl. 1923 B	101 1/2	—
Doll. 1923 C	—	103 1/8
Indië 1923 D	100 3/4	—
Doll. Leening I en II	—	—
Conversie leening 1926	—	99 1/2

De Amsterdamsche Beurs.

Amsterdam, 30 Jan. [Aneta-radio]. — Stemming lusteloos. Rubber flauw. Olie aangeboden. Exploratie en Penwada willig. Suiker vast. Scheepvaart verlaten. Tabak iets lager.

Wisselkoersen Amsterdam.

	Amsterdam, 30 Jan. [Aneta-radio].
A'dam-Londen	12.10 1/8
A'dam-New York	2.49 1/8
A'dam-Parijs	9.75
A'dam-Java	99 1/4
Prolongatie-rente	4 1/4

Dagelijksch Koersbericht

van de effecten-noteringen der Handelsvereniging. Onder de auteurswet van 1919.

	gedaag.	vraag.	aanbod.
Javaasche Bank	—	315	319
Certif. N.H.M.	—	180	182 1/2
Handelsbank	170	—	—
Kol. Bank	—	252 1/4	255
Amst. Bank	—	190 1/2	—
Escompto aand.	—	90 1/2	91
id. certif.	90 3/4-91	—	—
Vorstenlanden	—	158	160
Internatio	—	—	297 1/2
Lindetevos	—	168 1/2	170
Kinine gew.	—	312 1/2	320
id. pref.	142 1/2	—	—
Unie	—	216 1/2	217 3/4
id. n.e.m.	—	202	204 1/2
Java-Japanlija	—	150	152 1/2
Rott. Lloyd	—	190	195
K.P.M.	—	251 1/4	253
N.I.S.	—	231	232 1/2
Delispor	—	228	231
S.C.S.	195 1/2	—	—
S. I. S.	—	187	189
Kediri-tram	—	194	—
N.I. tram	—	24 1/4	30
Malang-tram	—	154	155 1/2
Oost-Java-tram	—	—	70
Poerworedjo	—	92	95
Simau	590	—	—
Redjang	—	145	150
Holland Siam	—	260	269
Aiem	—	510	515
Tarakan	—	—	425
Koninklijke	386-7	—	—
id. n.e.m.	372 1/2	—	—
Gas Mij.	—	270	—
id. n.b.	—	367 1/2	375
Aniem rec.	—	370	375
id. n.b.	—	225 1/2	—
Gebeo	—	2	7
id. n.e.m.	—	—	176
El. Mij. Banjoemas	—	—	128
El. Mij. Sumatra	—	—	130
El. Mij. Bali en Lombok	125	—	—
El. Mij. Rembang	—	—	135
Ind. leening 1915	—	101 1/2	102
" 1916	102	—	—
" 1917	101 3/4	—	—
1e dollar leening	103 3/4	—	—
2e id.	—	103 1/2	103 1/2
Ind. leen. 1923 A	—	101 1/4	—
Ind. leening 1923 D	100 1/4	—	—
id. 1926	—	99 1/4	100
6 pct. Halabar	—	98	—
6 pct. Montaja	—	98	—
6 pct. Pasir Awi	—	98	—
6 pct. Soenzei Langka	—	98	—
6 pct. Bangoenwati	—	98	—
6 pct. Gem. Batavia	—	101 1/2	102
6 pct. Bodjongdatur	—	99	100
6 pct. Juliana	—	101	—
6 pct. Hotel des Indes	—	101	104
5 1/2 pct. Gebeo	—	101	—
6 pct. Javahotel	—	101	—
6 pct. Pl. en Dierentuin	—	103	104
6 pct. Java Hyp. bank	—	—	102 1/2
6 pct. N. I. Hyp. bank	—	97	98
4 1/2 pct. Gem. Soerabaja	—	100 1/2	101
6 pct. Hotel der Nederlanden	—	140	145
Ver. Pr. Veer	—	95	—
N. I. K. A. S.	—	—	—

Sem. St. en Pr. Veer	—	491 1/2	495
Tagalsch Pr. Veer	329 1/4	—	—
Batavia Veem	—	52 1/2	60
Java Veem	—	185	—
Molukken Veem	—	175	—
Fuchien en Rens claims	—	—	1400
Portland Cement	—	105	110
Mainit	119 3/4	—	—
Strooheiden Veem	—	125	130
N. Prauwenvoor Soerabaja	—	86	90
Amst. Rubber	—	272 1/2	276
Ardjoena	—	—	162
Artana	—	300	—
Basilam	108 1/2-110	—	—
Bodjong Datar gew. en pref. 20	—	—	—
Boekit Lawang pref.	—	105	110
Dajeuh Mangoen	—	250	260
Gandasoli	—	297 1/2	—
Gedeh	—	240	245
Juliana gew.	—	140	146
Malabar	—	360	365
Mandailing	—	175	192
Goenoeng Hedio	—	250	—
Moea Labor gew.	—	137 1/2	142 1/2
Oeloemannah	—	—	25
Pasomah	—	—	110
Pasir Nangka	—	570	—
Perbawatie	—	260	—
Sitardja	—	—	205
Sindangarie	207 1/2	—	—
Soerowinangoen	—	240	245
Sum. Rubber	—	210	220
Taloe	—	330	—
Soemadra	—	—	275
Wanasoea	—	265	285
Tjimonkeh	—	260	275

Nabeurs.

Java-Japanlija	151
N. I. S.	232 1/2
Gebeo	227 1/2
Sem. Stb. & Pr. veer	492 1/2
Java Veem	185
Tagalsch Pr. Veer	330 1/2
Moea Labor gew.	55
Basilam	111
Mercurius	125
Gebeo n. e.m.	126-218 [op 29 Jan. afg.]

Slotkoersen.

Ind. leen. 1926	99 3/4
Ind. leen. 1923 A	102
2e doll. leen.	103 3/4
Vorstenlanden	159
Simau	589
Escompto aand.	91
Koninklijke	386
id. n. e.m.	372
Gasmij	275
Tagalsch Pr. Veer	329 1/4
Handelsbank	170
Gedeh	245
Aiem	510
Mandailing	185

Wisselkoersen.

Bandoeng 30 Januari 1929.

	Ned. Handel	Ned. Ind.
	Maatschappij	Handelsb.
Amsterdam (T. T.)	100 1/8	100 3/8
(Zicht)	100 1/8	100 1/8
's-Gravenhage 2 m dato	99 3/4	—
Rotterdam 3 m dato	99 3/4	—
(6 m. dato)	98 1/4	—
Londen (T. T.)	12.13 3/4	12.13 3/4

VERHUISD:

LEO van MAAREN

Muziekleeraar
van Riouwstraat 103
naar:

Oosteinde 67

Gemeente Bandoeng

Ter voorkoming van moeilijkheden wordt de aandacht van belanghebbenden gevestigd op het bepaalde in de „**Netheidsverordening Bandoeng**“ betreffende:

- het onderhoud van erven en perceelen (art. 10)
- het onderhoud van erfafscheidingen (art. 12)
- het verbod langs de wegen levende heggen te hebben **hooger** dan 1 M. boven Kruin weg.

De Burgemeester van Bandoeng,
Kühr

UITKEERINGSFONDS BIJ OVERLIJDEN
Bandoeng.

Algemeene Vergadering
op Donderdag 14 Februari a. s. om half zeven 's avonds in de kleine zaal van de Societeit „Ons Genoegen“

- Punten van behandeling**
1. Verslag over het afgelopen jaar.
 2. Voorstel van het Bestuur tot wijziging van de artikelen 4 en 21 van het Reglement.
 3. Bestuursverkiezing.
 4. Wat verder ter tafel zal worden gebracht.

De Secretaris-Thesaurier,
A. STAUFFER.

Bandoeng 31 Jan. 1929.
N.B. Indien het vereischte aantal leden, ingevolge artikel 28 van het Reglement niet aanwezig mocht zijn, zal de tweede vergadering om kwart vóór zeven plaats hebben.

Tel. Adm. 2463

2 Fbruari a. s. aanvang 9 uur n. m.
in Societeit „ONS GENOEGEN“

Groote Kunstavond.

Muziek, Artistieke-, Plastische-, Klassieke Dansen, Schoonheid, Mystiek, de Heksen-dans-Bede der Narcissen-de dans der onschuld, Symbolites - Prachtige viool-ooli.

Na afloop Bal en attracties.

Slechts **f 1.50** p. persoon incl. belasting.

Toegangskarten à f 1.50 en plaatsbespreking à 25 ct.
dagelijks in Clubgebouw I.E.V. Bragaweg 9-1 uur
's morgens en 6-8 uur 's avonds.

Belangstelling enorm! — Maakt voort!

Ha lo! Hallo! Hallo!
TRANSPORT - AANNEMER

„ENTJIM“

TEL. 624 — BANDOENG — MERDIKA LIO 14

Het **GOEDKOOPSTE** adres voor verhuizen, emballeeren en verzenden van goederen en meubilair naar alle plaatsen der wereld inclusief breuk-vezekering.
Gegarandeerd nelle bediening
Vrachtauto en Tjika (handwagens)

Beleefd aanbevelend
ENTJIM.

Tel. Redactie
2216

HET TEGELHUIS „ALPHEN“

BANDOENG

FABRIEKEN VAN:

Vloer- en Wandtegels, Betoombuizen.

Imitatie Marmer, Terrazzo enz:

Wij hebben momenteel in uitvoering en in aanmaak, de **VLOER- en WANDBETEGELINGEN** van de volgende bouwwerken:

Bantasstraat	Pandoeng	5	nieuw heerenhuizen, rond	1590	M²
Galoenggoenglaan	id	2	id id	670	id
Halimoenlaan	id	3	id id	1010	id
Rembrandtstraat	id	2	id id	920	id
Wenkebachstraat	id	3	id id	890	id
Roelofsensstraat	id	2	id id	710	id
Helmersweg	id	1	id id	300	id
Landraadweg	id	1	id id	410	id
H. B. S. plein	id	1	id id	380	id
Groote Postweg	id	1	id id	300	id
Progostraat	id	1	id id	340	id
Tjibeunjing plansoen	id	2	id id	680	id
Dagoweg	id	1	uitbr: ziekenhuis	810	id
Dagoweg T. H. S.	id	1	laboratorium	840	id
Kosambi- Gr: Postweg	id	1	Politiekazerne	4200	id
Nw. Merdika	id	4	pav: huizen	740	id
Tjimahi	id	1	nieuw bouwwerk	800	id
Andirweg	id	1	uitbr: fabriek	310	id
Halte Singaparna	id	1	nieuwe fabriek	2000	id
Tjibeber	id	1	tennisbaan	340	id
Soebang	id	1	idem	480	id
Poerwakarta	id	2	nieuwe heerenhuizen	730	id
Tasikmalaja	id	1	uitbr: Hotel	440	id
Krawang	id	2	nieuwe heerenhuizen	630	id
Palembang	id	1	kantoorgebouw	700	id
Muntok	id	1	Hotel	930	id

Totaal **43** bouwwerken, oppervl: **221.50 M²**

vertegenwoordigende het respectabele aantal van **553.750 VLOERTEGELS**, waarbij nog komen plm: **1100 M²** wandbetegelingen.

Bovenstaande opdrachten werden ons verstrekt door vooraanstaande Architecten. Landsdiensten, groote firma's en Cultuurondernemingen, aldus door personen, die over het product kunnen oordeelen.

Is er een beter bewijs denkbaar van de superioriteit van ons fabrikaat?

Groote Balans Opruiming

B. v. d. Werf

Braga 42a

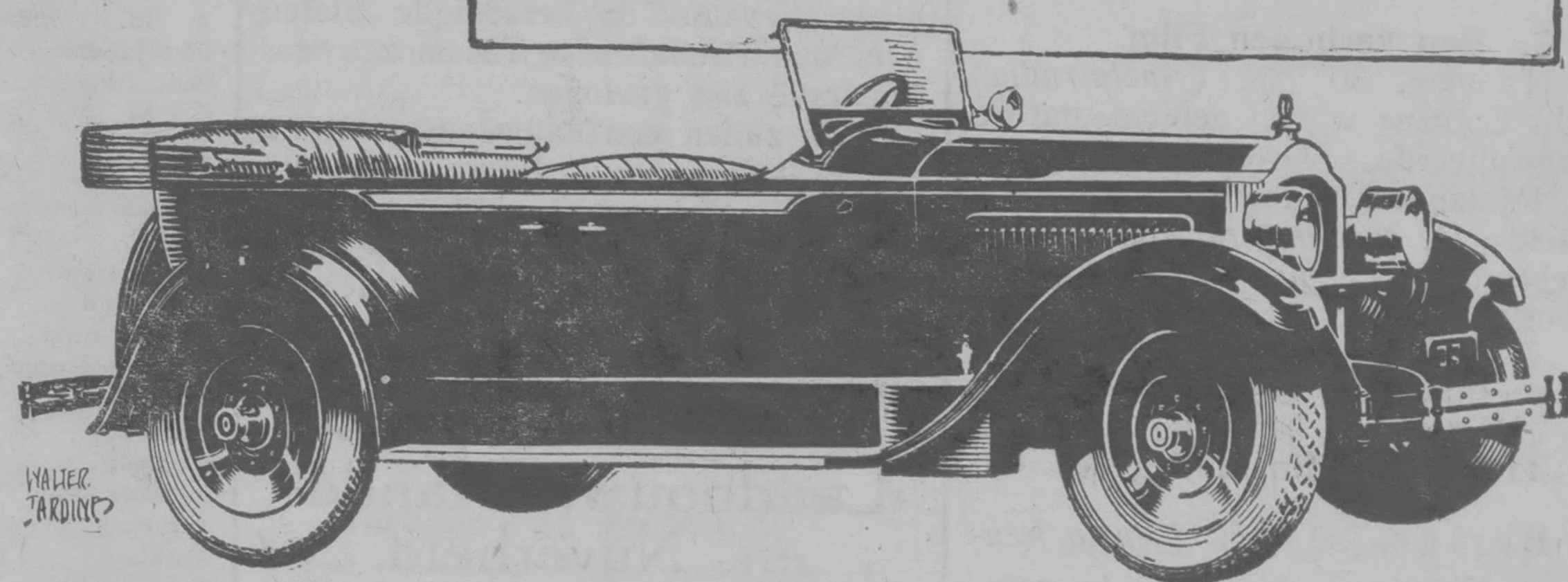
tel. 1286

Bandoeng.

Heeren Gummi Regenjassen	vanaf f 7.75
Gab. Regenjassen, groote kortingen	
Waschechte zefier pyama's	van f 7.50 voor f 5.85
Dames pyamas Tobralco thans	f 9.35
Kinder pyamas 20% korting	
Autobrillen	van f 4.50 voor f 2.27
„ f 2.— „ f 1.25	
Enkele restanten jongensblousen	47 cent.
Heeren Bretels	van f 2.— voor 69 cent
„ f 3.90 „ f 3.39.	
Prima Beenkappen	van f 9.50 voor f 3.57
Groote sorteerling badcostuums	20% korting
Heeren dassen	vanaf 87 cent
Onze prima Fransche flanel	
per el	90 cent per 10 el f 8.50
Heeren overhemden	vanaf f 1.97
Partijtje vilthoeden	p. st. 27 cent
Stroohoeden	f 1.79
Flacons aan de cologne	f 2.23
Manchet knopen	37 cent.

Meisjes hoedjes stroo en vilt	25 % korting
Matrozen hoedjes kleine maten	van f 5.— voor f 2.25
Matrozen jekkers	20 % korting
Matrozen baretten pracht kwaliteit	van f 4.75 voor f 3.75
Dames kousen	f 1.23 f 2.36
Partijtje kinder sokjes maten 1, 2, 3, 4	45 cent
Katoenen sportkousen	77 cent p.p.
Restanten kinderpakjes opknoop	f 1.56 f 2.13
Heeren nethemden	97 cent
Lange netpantalons groote maat	f 1.97
Jaegerborstrokken kleine maat	f 4.79
Directoires voor dames en kinderen	20 % korting
Heeren flanelen	f 3.35
Fantasie sokken	49 cent p.p.
Restanten heeren- en kinderschoenen diverse koopjes	
Manfield lakschoenen	
	36 37 38
	f 7.70 f 8.80 f 9.90 spotkoopjes
Moderne pullovers thans	f 9.30

Alles à Contant.

PACKARD maakt het voor U mogelijk een wagen te bezitten, die niet alleen op schitterende wijze aan al Uw eischen voldoet, doch Uw grootste verwachtingen overtreft.

PACKARD.

FUCHS & RENS - BANDOENG.

WELTEVREDEEN — SOERABAJA — SEMARANG — MEDAN — DJOCJA — AMSTERDAM.

TWEDE BLAD. DE KOERIER

No. 255

DE UNIE VAN UTRECHT.

Nu *Aneta*-telegrammen ons hebben medegedeeld, dat de Hollandsche Katholieke pers geweerd heeft deel te nemen aan de herdenking van de Unie van Utrecht, de Gedeputeerden van Noord-Brabant en Limburg zich eveneens van alle feestbetoon hebben onthouden; nu de *Javabode* vermeent uiterst verbaasd te moeten staan over... ja, waarover, soms over gebrek aan nationaal gevoel bij de Katholieken?— geeft 't pas in 't kort de betekenis van de Unie van Utrecht na te gaan, zoowel uit nationaal als Katholiek oogpunt.

De *Spaansche Furie* van 1576, waaronder we hebben te verstaan de plundering van een aanmerkelijk deel der Zuidelijke Nederlanden door de uit den band geslagen Spaansche troepen, had, speciaal in het Z.; een enorm diepen indruk gemaakt! Noord en Zuid, Katholiek en Protestant vereenigden zich voor een oogenblik, wierpen zich te zamen in de armen van Willem van Oranje, dien men beschouwde als den eenigen redder!

Hij wist handig van deze stemming gebruik te maken, en de Staten der N. en Z. provinciën te bewegen tot het sluiten van de *Pacificatie van Gent* (4 Nov. 1576), die in 't bijzonder ten doel had gezamenlijk de muitende Spaansche troepen uit te roeien. Om dit doel zoo spoedig mogelijk te bereiken, besloot men voorloopig tijdelijk de groote geschilpunten op te lossen: alle beleedigingen zouden vergeeten zijn, de plakaten zouden geschorst worden; de *Katholieke Godsdienst* zou ook overal gehandhaafd blijven buiten Holland en Zeeland. Had men 't gestelde doel, de uitroeiing van de plunderaars bereikt, dan zouden de Algemeene Staten bijeenkomen, en zou men wel verder zien.

De eensgezindheid bleef echter van korten duur! Het Zuiden wilde in 't algemeen geen afval, terwijl Oranje juist alles in 't werk stelde om de verwijdering tusschen 's Konings stadhouder en de Nederlanden zoo groot mogelijk te maken. En dit wekte argwaan bij velen!

Er kwam bij, dat men zich niet hield aan de voorloopige godsdienst-regeling van de Pacificatie: Calvinisten als Dathen, Hembyze en Rijnhoue hielden een waar schrikbewind in Gent en omstreken, en Oranje kon hier geen eind aan maken.

De calvinistische Johan Casimir van de Paltz kwam met een door Engeland betaald leger naar het Z.; vreemdelingen, als Matthias van Oostenrijk en de hertog van Anjou werden in het land geroepen, om de verwarring nog slechts te vergroten.

Terwijl Koning Philips, na den dood van Don Juan, in den persoon van Parma een landvoogd aanstelde, die spoedig veler vertrouwen wist waardig te maken.

Speciaal in het uiterste Zuiden begon men zich zeer onwennig te gevoelen, wat tot gevolg had het sluiten van de *Unie van Utrecht* (6 Januari 1579) tusschen Artois, Henegouwen en de stad Douai, waarbij men duidelijk liet uitkomen, dat men verzoening met den Koning en handhaving van den Katholieken godsdienst wilde.

17 Mei 1579 reeds werd deze *Unie van Utrecht* gevolgd door het *Verdrag van Utrecht*, waarbij Henegouwen, Artois, Douai, Rijnssel, Orchies zich volledig aan den Koning onder-

wierpen. Hierin 't zelfde jaar 'nog gevolgd door Mechelen, Nijvel, Aalst, Valenciennes en Den Bosch.

Dit alles was een leelijke streep door de rekening van Willem van Oranje! Hij had altijd gedroomd van een Algemeene Unie, tusschen alle Nederlandsche gewesten, een Unie, in conflict met den Koning, en met godsdienstvrede in haar wapen. Hij, de onverschillige op het punt van den godsdienst, wilde n.l. zijn plannen niet in de war zien gestuurd door godsdienststrijd.

Daarnaast echter—hij zag zelf maar al te goed in, dat 't niet zoo gemakkelijk zou gaan 't Zuiden aan zijn zijde te houden—liet hij door zijn broer Jan van Nassau werken aan een Unie der Noordelijke gewesten, die hard noodig werd, nu Gelderland zoo bedreigd werd door Parma. Maar dan een Unie, zoo dacht Oranje zich die in, die van de Noordelijke gewesten een eenheidsstaat zou maken, want bovenal kracht was er noodig in den strijd tegen den Koning; tevens een Unie, die godsdienstvrijheid zou huldigen, dan zouden ook de Zuidelijken nog toe kunnen treden.

Maar—Oranje werd hierin tegengewerkt door zijn broer zelf, de strenge Calvinist, die Friesland reeds van alle paapsche stoutigheden had gezuiverd; door het Calvinistische Zeeland; door de andere gewesten, die niets van een suprematie van Holland in een eenheidsstaat moesten hebben.

Na veel onderhandelingen kwam de *Unie van Utrecht* tot stand, op 23 Januari 1579. Ze werd ondertekend door Jan Van Nassau, qua persoon, en verder door Holland, Zeeland, Utrecht en de ommelanden van Groningen. De andere Noordelijke provincies volgden weldra.

Uit alles blijkt, dat 't groote, 't eenige doel der Unie was: voortzetting van den strijd tegen den Koning. Van de oprichting van een eenheidsstaat, zoals Oranje zoo gaarne gezien had, was geen sprake: Elke provincie zou haar eigen zelfstandigheid blijven behouden. Er zouden alleen komen: een nationaal leger, algemeene belastingen en eenheid van munt; deze bepalingen zijn echter nooit uitgevoerd.

Elke provincie zou den godsdienst naar believen regelen. Men begrijpt, waar dit op neer kwam.

En nu de houding van Oranje, den nationalen held voor velen, ten opzichte van deze Unie van Utrecht! Daar mag in deze dagen wel eens op gelet worden!

Toen een officiële afvaardiging in Febr. 1579 de Unie aan Oranje te Antwerpen ter teekening aanbod, weigerde hij te teekenen, omdat het verdrag al te veel afweek van het door hem zelf aangeboden concept.

En weer trachtte hij een Algemeene Unie tusschen alle provinciën tot stand te brengen, wat echter mislukte door tegenstand, zoowel uit het Noorden als uit 't Zuiden.

Toen pas teekende Oranje de Unie van Utrecht, voorwaardelijk, bij acte van adhesie!

Waar Willem van Oranje zoo weinig met de Unie van Utrecht sympathiseerde, moet 't wel verbazing wekken, dat men ze nu als zoo'n geweldige „nationaal bezit“ gaat befeesten!

Maar we moeten op de godsdienst-regeling terugkeeren! Oorspronkelijk zou elke provincie zelf den godsdienst regelen! Niets bijzonders voor dien tijd zal men zeggen! Maar reeds in 1583 werd artikel 13 gewijzigd, in dezen geest, dat voortaan alleen de Hervormde godsdienst zou mogen beleden worden, en dat alleen Hervormden openbare ambten zouden mogen bekleden.

En zoo hebben wij, Katholieken, aan de Unie van Utrecht te danken, dat we 200 jaren lang een catacomben-

leven hebben moeten leiden, dat onze priesters zijn vertrap en verguisd, en als wilde dieren zijn opgejaagd, dat we al dien tijd nog niet genoeg waren voor vuilnisman en nachtwacht, alleen maar voor koloniaal!—En dan wil men van ons nog verwachten, dat we vol begeestering zijn voor die Unie van Utrecht! We hebben nog eergevoel!

Maar we zijn toch trotsch op onze onafhankelijkheid, we waardeeren toch 't vele goede, dat 't vaderland biedt? En de grondslagen van dit alles zijn toch voor een groot deel gelegd door de Vereenigde Republiek, wier grondwet de Unie van Utrecht was?

We zijn 't met alles eens, behalve met 't allerlaatste!

De Unie van Utrecht was niet de grondwet der Republiek!

Ze is niet gesloten, om de Republiek in 't leven te roepen!

Ze is enkel en alleen gesloten om, den strijd tegen den Koning krachtiger te voeren, anders nergens voor. De Republiek is later ontstaan, en de Republiek is groot geworden ondanks de Unie van Utrecht. Holland's groote mannen hebben de Republiek gemaakt!

Tijdens de Republiek is de Unie gebleven een bron van kleingeestigheid, van kleine politiek. Geen eenheid veel verdeeldheid heeft ze gebracht! En de eenheid, die ze krachtens haar statuut had kunnen brengen, heeft ze nog verzuimd te brengen: nooit is er iets van nationaal leger, munt-eenheid of algemeene belastingen gekomen.

Een grondwet? Het lijkt er niet naar! Regeeringslichamen worden er zelf niet in genoemd! Van rechten en plichten der bewoners wordt er in het gansche ceel niet gesproken!

De Katholieken heeft ze rechteloos gemaakt! Ze heeft enkel gebracht een overheersching van het Protestantisme, gepaard aan een verdrukking van het Katholicisme! Anders niet!

Dat Protestanten de Unie van Utrecht befeesten, het zij zoo! Van ons, Katholieken, moet men dit echter zeker niet verwachten! En met reden! Op een instituut, dat verdrukking van een meerderheid brengt door een minderheid, kan al uiterst moeilijk 't nationale stempel gedrukt worden!

J. Veer.

BUITENLAND.

Het Militarisme in Sovjet-Rusland een Gevaar voor Europa.

De Fransche revolutie was in den beginne een opstand der bourgeoisie, maar veranderde spoedig in een revolutie der proletariërs. Zij bracht anarchie en een onzettende maatschappelijke ellende over het ongelukkige Frankrijk.

De toestand in het tegenwoordige Sovjet-Rusland, vertoont vele punten van overeenkomst met die van Frankrijk uit bovengenoemde tijd. Frankrijk kwam zijne vreeselijke ziekte slechts te boven door zich onder Napoleon I tot eene militaristische macht te ontwikkelen, die slechts op veroveringen bedacht was.

Is er in het tegenwoordige Rusland een ontwikkeling in die richting te bespeuren? Er zijn in ieder geval verschillende teekenen, die er met groote zekerheid op wijzen.

Nog kort geleden kwamen er uit Moskou berichten, waarin de onderwerping van Kameneff en Sinowjeff aan den „rooden czaar“, Stalin, gemeld werd; er staat woordelijk, dat deze beide voormalige officieren van Trotski er van afgezien hadden, om de politiek van Stalin in het vervolg niet meer tegen te werken.

En de politiek van Stalin is gebaseerd op de gedachte dat Rusland zich meer als economische en militaire macht moet ontwikkelen dan als proletarische.

Men kan hier genoeg tusschen de regels door lezen, iedere verdere uitleg is overbodig. Als revolutie voor het proletariaat heeft het Bolsjewisme een fiasco gemaakt.

Om den buit, dien de revolutie hun gebracht heeft, te behouden en om te voorkomen, dat het huis hun boven het hoofd zou instorten, volgen tegenwoordig de meest nuchtere leiders der bolsjewisten, die genoeg aardsche goederen in hun zakken vergaard hebben, het voorbeeld der Jacobijnen en van de anderen, die in het revolutionaire Frankrijk, de nationale goederen opgekocht hadden; nadat zij lang genoeg wilde republikeinen geweest waren, verhieven zij generaal Bonaparte op den troon en werden nu de meest onvermoebare partijangers der krijgs-politiek van het Napoleonistisch Frankrijk.

De tijd is niet meer zoo heel ver af, dat de ontwikkeling van het Bolsjewisme, dat nu nog in haar beginstadium is, logisch verder schrijft en dat Europa den aanval van het Russische militarisme, dat de laatste consequentie van de revolutie van 1917 is, zal moeten weerstaan.

Reeds grijpen er dienaande veranderingen plaats in het Roode Leger, om het voor te bereiden op de rol, welke het is toegewezen.

In een der laatste nummers van het *Anglo-Russian News* staat te lezen: „de geheele bevolking van Rusland is gemilitariseerd. Overal zijn stormcompagnieën gevormd van de grens van Polen tot die van Afghanistan. De duur van den dienstdij voor de geregelde troepen is tot 5 jaar verhoogd; iedere jongeman, die in het leger wil treden, moet eerst twee jaar vooroefeningen meemaken.“

Niet alleen de militairen, maar ook de civiele overheid der Sovjet laten een groot aantal vliegmaatschappijen, zepplines en tanks in orde brengen; verder hebben ze een heele reeks fabrieken voor het bereiden van vergiftige gassen opgericht.

Het is geen overdrijving, wanneer men zegt: Sovjet-Rusland wordt één groote kazerne. Het africhten der troepen geschiedt gedeeltelijk door vroegere Pruisische officieren.

Zijn de manoeuvres van Kiev niet een dringende waarschuwing geweest?

Ziet men dan nog steeds niet duidelijk genoeg wat er van Roode Leger geworden is? Het zou niets anders dan een consequentie van een logische ontwikkeling zijn, indien de revolutie in Rusland, tenslotte tot een wederopleving van het Russische militarisme voerde. En dit herlevende militarisme zal waarschijnlijk met een ongehoord Jodenprogramma beginnen. En dan zou zich het schouwspel voor Europa herhalen: dat het overstromd wordt door Aziatische horden.

Stalin, de „roode czaar“, zal de miljoenen legers der vroegere Bolsjewisten, die nu door den nieuwen oorlog tot andere menschen gevormd zullen worden, tegen Europa doen optrekken, evenals Napoleon I al de Pruisische vrijmetselaars, die de revolutie in Frankrijk zoo hoog lieten komen om Frankrijk te vernietigen, zeer teleurstelde, toen hij in zijn veroveringsoorlogen, de oude Jacobijnen tot kapiteinen over zijne soldaten aanstelde.

Bovenstaand artikel ontleenen wij aan het Fransche weekblad *Le Réveil français*. Het gevaar, waarop Mesnil-Thoret wijst, is te ernstig en te dreigend, dan dat men er de oogen voor mag sluiten. In Duitschland misleidt men zich helaas maar al te zeer omtrent de grootte van het gevaar, dat uit Rusland dreigt. De Russische stoomwals zal alles vernietigen, wat zij op haar weg tegenkomt, of het Polen of Duitschland, of Frankrijk of hoe dan ook heet... Het gevaar is er en slechts een dwaas zal het loochenen. In ieder geval is het dringend noodzakelijk dat ook in Nederland, waakzaam en nauwkeurig alles

gevolgd wordt, wat in het Sovjet-rijk gebeurt.

De bedrogen Schatgravers van Bolivia.

Een vereeniging van schatgravers, die een ware haat en lastercampagne tegen de Katholieke Kerk voert, heeft nu een verschrikkelijk fiasco gemaakt. Ongeveer een jaar geleden vormde zich in Engeland een genootschap om in Bolivia een verborgen schat der Jezuïeten op te graven. Toen aan het einde van de 18e eeuw de Jezuïeten uit Zuid Amerika verdreven werden, begroeven zij hunne schatten ter waarde van 150 miljoen gulden in een mijnschacht Sacambay (Bolivia).

Honderden slaven moesten maanden lang werken om de geheime bergplaats in orde te brengen, een groot aantal verloor daarbij het leven, de 200 overlevenden werden door de Jezuïeten vermoord, opdat zij het geheim van de verborgen schatten niet zouden verraden.

Dit verschrikkelijk verhaal werd in Engeland door velen geloofd en door verschillende kranten, vooral door de *Londener Star* verspreid en er waren nog genoeg onnozele halzen, die hun goed en geld gaven om een expeditie uit te rusten, die den schat zou opgraven.

Tevergeefs deden de Katholieke bladen alle pogingen om te bewijzen, dat de Jezuïeten nooit een Missie in de omgeving van Sacambay bezaten, tenminste niet in den tijd, dat de schat moest begraven zijn. Toen was er geen enkele Jezuïet meer in geheel Bolivia en de Jezuïeten zouden al lang de miljoenen teruggehaald hebben, als ze er werkelijk waren.

Maar hier was het oude gezegde van toepassing: Er is niets zoo dwaas of er zijn altijd menschen te vinden, die het gelooven.

De expeditie trok werkelijk uit en begon de opgravingen. Maar alles was tevergeefs en dat kon ook niet anders, want er bestond geen schat.

Men vond echter wel een menigte beenderen en direct waren de kranten klaar met hun conclusie; dat waren de beenderen der vermoorde slaven. Maar er bevonden zich ook vele beenderen onder van vrouwen en kinderen en die zullen toch zeker wel niet geholpen hebben om den schat te begraven. Waarschijnlijk is men op een oud kerkhof gekomen en heeft men de dooden, die daar begraven lagen in hunne rust gestoord!

Maar van de miljoenen aan goud en edelgesteenten vond men geen spoor! Om hun fiasco te bedekken, voerden de schatgravers nu aan, dat het indringende water het verder graven onmogelijk maakte en de expeditie is nu op den terugweg. De heele geschiedenis is echter wel typisch voor den merkwaardigen geestestoestand, die in breede kringen van Protestant en in Engeland heerscht. Al wat slecht is wordt aan de Katholieke Kerk en aan de Jezuïeten toegeschreven.

Opzienbarende Arrestatie te Parijs.

De Parijsche politie heeft een groot succes behaald door de arrestatie van een Italiaansche inbrekersbende, welke reeds in verschillende landen van Europa geopereerd heeft.

In een hotel arresteerde de politie einde Dec. een zekere Griffini en Catharina Chiesa, welk paar in verbinding stond met nog eenige misdadigers, welke den laatsten tijd Parijs onveilig maakten door het plegen van diefstallen in bontmantelmagazijnen.

Vervolgens namen eenige rechercheurs hun intrek in dezelfde kamer, waar het Italiaansche paar verblijf had gehouden. Nog denzelfden nacht gelukte het den politiemannen nog twee medeplichtigen te arresteeren. Uit het verhoor is gebleken, dat nog meerdere leden van de bende zich in Parijs moeten ophouden. In een geheime

Bolivia en Paraguay.

Wij hebben gevreesd en gebeden in het verschil van een oorlog, weer een oorlog na 'al het leed, dat uit onze herinnering nog lang niet verdwenen is tusschen twee Republieken, twee volkeren, die ons even lief zijn.

En de Goddelijke Goedheid en Barmhartigheid heeft verzekerd, dat de vrede en de eensgezindheid terugkeeren onder onze verwijderde kinderen.

Bij het gebed en de wenschen bracht de H. Vader dan ook dank aan God.

De H. Vader dankte dan de aanwezige Prelaten nogmaals voor de wenschen en beval zich aan in de gebeden van allen en gaf plechtig den Pauselijken Zegen.

Daarna daalde de H. Vader van den troon en onderhield zich met de Kardinalen, waarna de aanwezige Prelaten tot den handkus werden toegelaten.

Uit het Vaticaan.

De Kerstrede van Z. H. den Paus.

Den 24sten Dec. had in het Vaticaan de gewone jaarlijksche Kerstreceptie plaats voor de Kardinalen der Curie, de Aartsbisschoppen, Bisschoppen en Prelaten.

De audientie had plaats in de consistoriezaal. Z. H. had plaats genomen op den Pauselijken troon, toen Z. Em. Kard. Vannutelli, deken van het H. College, in naam van allen den H. Vader de wenschen voor 't Kerstfeest aanbod.

Met zijne gewone welsprekendheid, herinnerde de 93-jarige deken van het H. College aan het Kerstfeest, dat de kinderen rondom den H. Vader roept, waarna hij over het gouden jubelaar des Pausen sprak, over zijne groote werkzaamheid van geheel de H. Kerk, over de internationale Eucharistische congressen, over de groote Encycliek „*Mortalium animos*“ voor de Oosterlingen en het Ethiopisch en Russisch seminarie.

De Kardinaal-deken herinnerde verder aan de Encycliek „*Miserentissimus Redemptor*“ en 's Pausen voorliefde voor de Katholieke Actie, het Apostolaat der leken als hulp voor het Apostolaat der Bisschoppen en de geestelijken, en vroeg eindelijk voor alle aanwezigen den Apostolischen Zegen.

De H. Vader dankt.

Z. H. de Paus dankte Kard. Vannutelli, voor de wenschen en de gebeden en sprak over de verborgen raadsbesluiten der Goddelijke Voorzienigheid die Z. H. toestond dit vijftigste jaar van zijn priesterschap te vieren.

Het algemeen vaderschap over de groote Katholieke familie, over geheel de wereld verspreid, is vooral een vaderschap van liefde.

Door dit vaderschap had Z. H. deel aan alle vreugden van zijn groot huisgezin met de vrees en zorgzaamheid, die altijd gepaard gaan met de liefde. De H. Vader leefde aldus mee met allen, daar hij aller Vader is. Daarom verheugt hij zich over de

verzekering der gebeden en de onderzending, dat geheel het Katholiek huisgezin hem bijstaat in de zware taak door de Voorzienigheid hem opgelegd.

De vervolging in Mexico en Rusland.

Wij hadden gedacht, ging Z. H. voort, dat de wonden over een groot deel van het Katholiek huisgezin toegebracht, indien niet geheeld, toch verzacht zouden zijn.

Het arme, maar rijke en glorierijke Mexico, rijk van geloof, godsvrucht en getrouwheid aan de Kerk, waarvan het zulke groote voorbeelden heeft gegeven, is nog steeds lijdend.

Wij hopen ook voor het arme en uitgestrekte Rusland betere dagen. De Kerk telt daar vele edelmoedige zonen, priesters en bisschoppen.

Ze geven zoovele bewijzen van onbrekbare trouw en lijden een lang en wreed martelaarschap.

De dag van den lofzang der dankbaarheid te zingen is nog niet gekomen.

Slechts kunnen we God danken voor de schatten van geloof, heldenmoed en waardoor de Kerk nieuwen luister en glorie verkrijgt. Wij gaan voort de Goddelijke Barmhartigheid te bidden, opdat zooveel lijden eindigen en dagen van vreugde en troost mogen aanbreken voor zoovele zielen en volken. En God bekeere tot menschelijkheid, medelijden, godsvrucht en rechtvaardigheid zoovele harten, die verkeerde wegen volgen.

De gezondheid van Z. Britsche Majesteit.

Wij hebben gevreesd en gebeden voor het leven van een vorst, die ons kwam bezoeken, van een vorst in wiens rijk zoovele miljoenen Katholieken leven en vooruitgaan, gelijk het laatste congres van Sydney ons heeft getoond, van een vorst, die tegenover alle Katholieken welwillend en genegen is. En de Goddelijke Goedheid schijnt onze hoop op een volmaakte gezondheid te bevestigen.

VAN HIER EN DAAR.

KORTE BERICHTEN.

—De bekende Poolsche pianist Paderewski zal omstreeks half Maart drie concerten in Nederland geven en wel in Den Haag, te Amsterdam en te Rotterdam.

—Toen de Italiaansche minister van koloniën in Dec. is afgetreden heeft de Koning Mussolini met de portefeuille belast. De Duce heeft nu behalve het premierschap zeven ministerieel portefeuilles onder zijn hoede!

—Einde Februari 1929 zal met de slooping van de oude, het verkeer belemmerende, R.K. kerk te Halfweg begonnen worden, hetgeen ongeveer drie maanden duren zal zoodat in het begin van Juni 1929 met de asfalteering van het Plein kan worden begonnen.

—Voor de functie, van administrateur van het pensioenfonds voor de grafische vakken in Nederland hebben zich niet minder dan circa 700 sollicitanten aangemeld.

Er is een speciale commissie benoemd, welke de sollicitaties zal onderzoeken en daaruit een voordracht zal opmaken.

—Voor de 13 arbeiders der Krupfabrieken te Essen, die op Paasch-Zaterdag 1923 tijdens de Roerbetzing door de Fransche kogels vielen, is op het eere-kerkhof te Essen een door Prof. Lederer uitgevoerd gedenksteen onthuld en aan de stad overgedragen. Krupp van Bohlen en Halbach en de eerste burgemeester van Essen hielden toespraken, waarin zij er op wezen, dat dit gedenksteen geen gevoelens van haat moest opwekken.

—De berichtgever van het Hbl. te Parijs meldde het overlijden van den beroemden violist Lucien Capet, professor aan het conservatorium, stichter van het bekende Capet-kwartet, dat ook in ons land vele malen is opgetreden.

—Volgens een officieele statistiek zijn er van 150.000 Parijsche schoolkinderen 15 pct. ziek en verder 60 pct. ziekelijk of zwak door gebrek aan voldoende ruime en verlichte schoollokalen.

—Uit Reval wordt gemeld, dat de vroegere Letlandsche minister van oorlog, Janis Goldmann, in verband met bedrieglijke geld-operaties in hechtenis is genomen.

bergplaats vond men groote en kostbare voorraden bottenvellen, welke uit eerste-klasse magazijnen te Parijs waren onvreemd. Tal van diefstallen zijn thans opgehelderd.

De bende heeft in Brussel ook heel wat misdaden op haar geweten. Vast is komen te staan dat de arrestant, die zich Griffini noemt, in werkelijkheid Mondini heet en een zeer uitgebreid strafregister heeft. O.a. is hij de dader van den dubbelen moord, gepleegd in een hotel te Milaan en maakt hij deel uit van de beruchte dievenbende van Polastro.

Oorlogszuchtig Speelgoed.

De Ligue d'action féminine, die een hardnekkigen strijd voert om de vredesgedachte bij de jeugd ingang te doen vinden, keert zich ook tegen elk oorlogszuchtig speelgoed, dat kinderen vaak wordt geschonken, zooals soldaten, vestingen, kanonnen enz. In een propaganda-brochure roept zij uit:

„Moeders, bedenkt alvorens uw kinderen een geweer te geven, welk kwaad de geweren de moeders doen.“

Hoe zeer haar actie nog noodig is, blijkt uit het feit dat er te Parijs een nieuw stuk speelgoed in den handel is gebracht: een machinegeweer. Het is precies op dezelfde wijze geconstrueerd als de echte machinegeweren, die dood en verderf zaaien en het wordt op precies dezelfde wijze bediend. De munitie bestaat uit onschuldige looden kogels.

In de beschrijving, die bij het voorwerp is gevoegd, staat, dat het den kinderen juist leert richten, want dat looden soldaten gemakkelijk op een meter afstand ermee kunnen worden omvergeschoten.

De Ligue komt tegen dit soort speelgoed op, daar het de jeugd slechts den zin voor het moorden kan bijbrengen.

Mislukte Aanslag op een R.K. Kerk.

Te Würselen, in Duitschland, niet ver van de grens bij Kerkrade, heeft in den Kerstnacht een gelukkig mislukte aanslag op de R.K. kerk plaats gehad.

Door een ontploffing werden de bewoners om de kerk wakker en de ruiten der vensters werden vernield. Uit het onderzoek is gebleken, dat in den grond, bij een muur der kerk, een dynamietlading was aangebracht in de holte van een steen van een der kruisen van het kerkhof.

Door de rondspringende stukken steen werd een der kerkkramen beschadigd.

De Katholieke bevolking was zeer onder den indruk van het voorval. De enkele uren voor de Kerstmis begon, zeer waarschijnlijk is de springstof uit een der mijnen afkomstig. Het is der politie nog niet mogen gelukken de daders te achterhalen.

NEDERLAND.

Ongunstig Rapport over de vreeselijke Ramp in Staatsmijn Hendrik.

Critiek op het Staatstoezicht der mijnen.

Het min of meer officieele rapport dat verschenen is, naar aanleiding van de vreeselijke ramp, die dezen zomer in staatsmijn Hendrik bij Rumpen heeft plaats gehad en waarbij 13 mijnwerkers het leven hebben verloren, heeft wat men noemt alles behalve een *bonne presse*, in de vakbladen van de mijnwerkersbonden van diverse pluimage.

De mijnwerkersbonden beklagen er zich over niet officieel in kennis te zijn gesteld met het rapport. De bonden hadden 't rapport moeten ontvangen op het oogenblik, dat de communiqué's - ook al onbevredigend - aan de pers werden verstrekt.

Van het afwijkend standpunt der mijn-directie en van het staatstoezicht van den arbeiderscontroleur Stoffer werd in het rapport in min of meer kritischen zin gesproken.

Het is niet te ontkennen, dat er omtrent de oorzaken van de ramp uiteenlopende meeningen bestaan en zullen bestaan blijven. Deze meeningen komen ook in het rapport tot uiting.

Wat het rapport van het Staatstoezicht op de mijnen betreft, dit is van geringen omvang en vrij sober. Het toont eenige overeenkomst met dat der directie der Staatsmijnen. De arbeiderscontroleur Stoffer, heeft zijne afwijkende conclusies van beide genoemde lichamen in een apart rapport verwerkt.

Het is uit den aard der zaak, dat deze afwijkende opinie vooral in werknemers kringen de aandacht heeft ge-

trokken. Ze is dan ook zeer markant. Stoffer ontkent b.v. absoluut, dat de ventilatie op de plaats der ramp goed is geweest. Na de ramp is er ter plaatse proefwerk verricht, waardoor zou zijn bewezen, dat bijv. de ventilatie in orde zou zijn geweest.

De mijnraad, waarvan niemand minder dan Dr. Nolens voorzitter is, acht, dat aan de resultaten van het proefwerk geen al te groote waarde mag worden gehecht, daar het wel altijd uiterst moeilijk zal zijn den toestand van vóór de explosie aldus te reconstrueeren, dat geheel gelijke omstandigheden voorhanden mogen worden geacht. Mede door den dood der personen, die omtrent de toedracht der zaak eenige getuigenis zouden kunnen afleggen, zal het wel onmogelijk blijven, met beslissende zekerheid uit te maken, hoe het verloop van zaken is geweest.

De mededeelingen van den hoofd-ingenieur kloppen niet met die van den arbeiderscontroleur.

Het orgaan van den Kath. Mijnw. Bond constateert, dat er met de arbeidercontroleurs op geenerlei wijze overleg is gepleegd over de wijze, waarop het opruimingswerk zou gecontroleerd worden, over de opheffing van het toezicht, of wat dan ook. Op vol-lagen autoritaire wijze heeft het staatstoezicht uitvoering gegeven aan de bepaling in het mijnreglement:

Bij de uitoefening van hun taak, staan zij onder toezicht van den hoofd-ingenieur der mijnen die hun bevelen kan geven.

Wel zegt de hoofd-ingenieur der mijnen in zijn antwoord op het rapport Stoffer, dat het onderzoek gebaseerd was, op een goede samenwerking tusschen het staatstoezicht op de mijnen, de directie van de Staatsmijnen en de arbeidercontroleurs, maar daarvan blijkt niets. Integendeel, men zou sarcastisch kunnen opmerken, dat de directie der staatsmijnen werkte, dat het staatstoezicht werkte, en dat het toezichthoudend orgaan niet mocht werken.

De leiding van het staatstoezicht handelde hierbij geheel tegen den geest en de letter der bepalingen in het mijnreglement over de arbeidercontroleurs, waarbij uitdrukkelijk is gestipuleerd, dat de taak der arbeidercontroleurs óók is, het onderzoeken van ondergronds voorkomende ongevallen. Het staatstoezicht heeft door zijn bevel het den arbeidercontroleur onmogelijk gemaakt zijn taak te vervullen bij een zoo belangrijk ongeval. Onverklaarbaar en ongeoorloofd wordt de opheffing van het toezicht op het opruimingswerk genoemd. Ook de mijnraad spreekt zijn afkeuring uit over de opheffing van het toezicht en stelde het staatstoezicht daarvoor in gebreke.

De aanmerkingen van Stoffer (arbeiderscontroleur) worden door den heer Blankevoort (hoofdingenieur) volkomen ongemotiveerd genoemd. Doch de mijnraad handhaaft, na lezing van het verweer des hoofdingenieurs geheel en al de aanmerkingen van den eenvoudigen Stoffer, zoodat van het „volkomen ongemotiveerd“ een bedroefd klein schijntje overblijft.

Het staatstoezicht komt er bekaaid af, waardoor dit instituut aan prestige en invloed inboet.

De laatste Dagen van Dr. W. Rooyaards.

Op tweeden Kerstdag is wijlen Dr. W. Rooyaards met den trein van 9 uur naar Parijs vertrokken. Hij hoopte nog denzelfden dag door te reizen naar het Zuiden van Frankrijk, zoo meldt het Handelsbl.

Dank zij de welwillende medewerking van den chef van het C.S., den heer Muller, was het hem mogelijk met een auto langs den Wester-opgang

Blocnotes.

Herhaaldelijk is 't door den heer Albert Thomas op duidelijke wijze gezegd: hij komt hier slechts als uitvoerder van de taak, die hem is opgedragen, als directeur van het Internationaal Arbeidsbureau, dat tot doel heeft aan den wereldvrede mee te werken door samenwerking op de basis van sociale rechtvaardigheid. 't Is bijna, alsof Rerum Novarum hier aan 't woord is.

En tot deze sociale rechtvaardigheid wil 't bureau komen, weer langs den vredesweg, door de bekende arbeidsconferenties, waarop onze Nolens zoo'n gezeiene figuur is, door conventies, die daarvan het uitvloeisel zijn, door ratificaties dezer conventies. Dus: bespreken, wikken en wegen, aansturen op overeenstemming, geven en nemen, geen forceering, verzoening, geen strijd! Dit is de taak van het bureau, en dit is het levenswerk geworden van Albert Thomas.

Weer is 't alsof ge Rerum Novarum hoort citeeren.

En klinkt 't dan niet als een vloek, wanneer men het Indische Volk hoort spreken van partijgenoot Albert Thomas?

Zeker socialist geweest; men zou echter een huichelaar moeten zijn, om als volslagen socialist zoo'n taak te kunnen aanvaarden.

Pluimpjes hebben we gekregen! De vraagstukken, die den grooten man interesseeren, zijn elders in het Oosten met meer nadruk en ernst behandeld dan hier! En de gedwongen arbeid is nergens zoo goed geregeld als hier!

Vandaar zeker, dat socialisme en extremisme, bij gebrek aan wat anders, nergens zooveel kabaal over arbeidsvraagstukken maken als hier! Wat wel eenigszins tekenend moet genoemd worden!

het eerste perron op te rijden, van waar de lift hem naar het derde perron bracht. Mevr. Rooyaards—Sandberg en een pleegzuster namen met hem in een gereserveerd coupé plaats.

De behandelende geneesheeren hadden geen overwegende bezwaren tegen deze zware reis. Te minder, daar zij hoopten, dat het verblijf in het Zuiden den heer Rooyaards zijne krachten eenigszins zou teruggeven.

De groote tooneelkunstenaar heeft de reis naar wensch volbracht, doch gelijk bekend, heeft ook de Zuidelijke lucht zijn leven niet kunnen redden.

De Kolentip te Maasbracht.

Hoe men in Holland een groote industrie bevordert (?).

Ten gerieve van het overliden der kolen in de haven van Maasbracht werd daar een groote, heel praktische kolentip gebouwd. Dit gebeurde onder de auspiciën van het Departement van Waterstaat.

Om en bij dezen kolentip bestaan evenwel zulke toestanden, dat men van verbazing de handen ineen slaat—zoo schrijft de L.K.—Omtrent de geheele regeling, de bediening, de tarieven en het gebruik van den kolentip is nog niets bepaald. Waterstaat regelt dat op het oogenblik zoo'n beetje op eigen gelegenheid, maar de gebruikers van den kolentip weten absoluut niet, waar ze toe aan zijn.

Het fraaiste is evenwel de toestand van het vervoer der steenkolen per spoor vanaf de halte Stevensweert naar den kolentip. Over een afstand van 4 K.M. ligt hier op het terrein van Waterstaat een spoorlijntje, welk lijntje eveneens aan Waterstaat toebehoort.

Omtrent de regeling van het vervoer over dit lijntje is evenmin iets

Maar vond Monsieur Thomas, er waren wel te weinig arbeids-inspecteurs, op Java speciaal. Had hij met kennis van zaken kunnen spreken, hij had z'n woorden nog aangedikt! Want, speciaal op het gebied van het inlandsch arbeidswezen heerschen er meer dan schreeuwende toestanden, die echter door sociaal-democratie en extremisme maar het liefst worden doodgezwegen, vanwege de tactiek natuurlijk.

Dan zijn de Poenale Sanctie, die alleen 't Europeesch kapitaal aangaat en de heerendiensten, waarmee alleen de regering is te treffen, handiger objecten van aanval.

De heer Albert Thomas is er tegenstander van! Uit gevoelsoverwegingen, natuurlijk! De man kan er niet over oordeelen! En onze soci's en Thammir's? Werken zij in eigen kring voor economische verheffing? Spreekt hun gevoel ook hier?

Het is hun echt socialistische, communistische aard, die hen zoo ééndzijdig doet zijn! Waar Thomas niet aan mag offeren, dat beheerscht hun ganschen gedachtengang!

Daarom moeten de roode heeren en hun satellieten werkelijk maar niet gaan geuren met „hun“ Albert Thomas. Vast blijft staan, wat er gezegd is bij de pers-audientie:

„Het kan nimmer de bedoeling „zijn, wijzigingen in bestaande „toestanden te forceeren: het doel „van 't arbeidsbureau is verzoen- „ning, geen strijd!“

Laten de heeren zich dit voor gezegd houden, en het zich gedurig herinneren, als ze neiging gaan gevoelen, den opgeblazen kikker te gaan uithangen.

J. Veer.

bepaald. Bij de gratie van de Limb. Tramweg-Mij. worden nu kolen over dezen korten afstand door deze L.T.M. vervoerd. Valt het de L.T.M. vandaag of morgen in, om dit vervoer om de een of andere reden stop te zetten, dan staan de mijnen machteloos.

Bovendien is omtrent de prijzen van het vervoer niets bepaald, zoodat de L.T.M. vrij is om te vragen wat zij wil. Van deze vrijheid is door de L.T.M. dankbaar gebruik gemaakt, want op het oogenblik vraagt zij voor dien kleinen afstand 25 cent per ton, zoodat het vervoer van een 20-tons wagon steenkolen over een afstand van 4 K.M. kost zegge en schrijve vijf gulden.

Men vraagt zich af, wat de betrokken autoriteiten, met name het Departement van Waterstaat, bezielt, dat zij zoo'n wantoestand maanden laten voortbestaan, zonder ook maar iets te doen om er een einde aan te maken.

De overlaadhaven met de Maas-kanalisatie is voor een aanzienlijk deel tot stand gekomen om het kolenvervoer te vergemakkelijken. Maar het heeft er allen schijn van, dat men het er op aan legt, het gebruik van overlaadhaven en kolentip zooveel mogelijk aan banden te leggen.

Alle vertoogen om verbetering in den toestand te brengen mochten tot nog toe geen resultaat hebben. Aan het Departement van Waterstaat laat men de zaak maar waaien en de verschillende mijnondernemingen weten nog maar steeds niet, waaraan ze toe zijn.

Aan het Departement van Waterstaat schijnt het buitengewoon moeilijk om uit den departementalen slaap wakker te worden en dat onze mijn-

FEUILLETON.

LIEFDE'S JEUGDDROOM.

Uit het Engelsch van
Effie A. Rowlands.
(Nadruk verboden).

42).

—Wel, beschouw het dan zooals u wilt, zei de kleine man berustend. En ziende dat Ted Bevan het pistool had opgeraapt en het een heel eind buiten Dick's bereik had gegooid, liet hij Dick's arm los en ging rustig voort:

—Hoe dan ook, ik ben hier in de wettige uitoefening van mijn plicht, om te zien wat de inhoud is van de doos, die u bezig bent te verbergen.

—Dat zal niet gebeuren, zoolang ik de kracht heb om het te verhinderen, riep Dick dreigend. —We zijn twee tegen een, vergeet dat niet Mr. Screed!

—Tut-tut; wees niet kinderachtig, meneer Emberson, antwoordde de detective, die ondanks Dick's onstuimige woede, niets van zijn gewone bedaardheid verloren had. —Ik hoef alleen maar op mijn fluitje te blazen en ik heb een paar veldwachters aan mijn zijde of in ieder geval aan de zijde van de wet, want ik geef onmiddellijk

toe dat, als u dat perse wilt, u beiden me een kopje kleiner kunt hebben gemaakt voor er hulp komt. Maar ik begrijp eerlijk gezegd niet wat u daarmee zoudt opschieten; daardoor zou juist aan het licht komen, wat u zoo angstvallig probeert geheim te houden.

De juistheid van deze redenering was onmiskenbaar en terwijl hij zijn vriend bij den arm pakte, zei Ted Bevan:

—In 's hemelsnaam Dick, houd je bedaard. Mr. Screed heeft volkomen gelijk.

Een uitdrukking van besluiteloosheid kwam op Dick's gezicht. De detective zag het en trachtte er onmiddellijk zijn voordeel mee te doen.

—Maar ziet u dan niet in, drong hij aan, —dat wanneer ik niet groote sympathie voor u voelde, ik niet geris-keerd zou hebben het hier met u aan den stok te krijgen? Dan had ik toch kalm kunnen wachten tot u hier met uw werk klaar was en dan op mijn gemak doen, wat mijn plicht is, zonder eenig gevaar te loopen. Tenslotte is het niets anders dan een formaliteit, want ik weet van te voren wat we te zien zullen krijgen.

Hij boog zich naar Dick en fluisterde dezen een paar woorden in het oor. De jonge man deed een stap achteruit en staarde den politie-ambtenaar ontsteld aan.

—Hoe... hoe... stamelde hij.

—Hoe ik aan mijn wijsheid kom? Uit dezelfde bron als u! Uit de papieren van uw vader.

—Maar dat is onmogelijk.

—Dat denkt u, maar toch is het zoo. Een paar woorden zullen u duidelijk maken hoe mijn argwaan gewekt werd en hoe ik mijn vermoedens controleerde. U herinnert zich natuurlijk uw eerste bezoek aan Peckam Rye?

De jonge man klemde zijn lippen open; hij was op zijn *qui-vive*! Het was een oude truc, bedacht hij, om te doen alsof men alles weet als men bij toeval achter een kleine bijzonderheid gekomen is. Maar op die manier zou de vent hem niet overbluffen!

Een vluchtigen glimlach gleed over Screed's gezicht; hij raadde Dick Emberson's gedachten.

—U herinnert zich, ging hij voort, —dat u, na een langdurig onderhouden met Dr. Kalfian — waarvan de details me natuurlijk niet bekend zijn, ofschoon ik me zoo ongeveer wel kan voorstellen wat er tusschen u beiden verhandeld is... op straat werd aangevallen en er niet onaardig van langs kreeg. En als er niet toevallig een politie-agent in de buurt was geweest, zoudt u ook nog beroofd zijn. U moet het maar zeggen als het niet waar is! En u wilde geen klacht indienen tegen den man die u aanviel en wilde berooven,

nietwaar? Wat een menschlievenheid! Maar dan toch van een soort die te denken geeft.

Maar laat ik u vertellen dat de agent die „toevallig“ op het goede oogenblik op het tooneel verscheen, door mij was uitgestuurd om u te „schaduwen“. Het pakje, dat u zonder zijn tusschenkomst kwijt zou geweest zijn, schijnt voor een bepaald persoon de grootste waarde te hebben gehad.

Hoe is anders de tweede aanval op u te verklaren... het nachtelijk bezoek, waarbij u gechloroformeerd werd en uw kamer helemaal werd doorzocht? Deze twee pogingen, zoo vlak na elkaar, bewezen dat u in het bezit was van een buitengewoon bezwarend stuk van overtuiging, papieren of een ander klein voorwerp en dat de persoon voor wie het bezit gevaar opleverde, voor geen enkel middel zou terugdeinzen om het in handen te krijgen.

Mr. Screed wachtte een oogenblik, maar Dick volhardde in zijn zwijgen.

—Wel, ging de detective daarop voort, —uit de weinige betekenissen die u aan den tweeden aanval hechtte, leidde ik af dat het gezochte voorwerp niet meer in uw bezit was en daaruit volgde voor mij logisch dat u het aan een ander in bewaring moest hebben gegeven. Mijn vermoedens gingen

natuurlijk direct de richting uit van Miss Anerley.

—Maar dat is pure fantasie, niets dan raad-werk van uw kant, protesteerde Dick heftig.

—In het eerst was het dat ongetwijfeld, maar ik heb niet nagelaten mijn veronderstellingen aan de feiten te toetsen. Terwijl mijn agenten uw gangen buitenslands nagingen, wijdde ik mijn krachten aan het ontdekken van het mysterieuze pakje, waarin ik — daarvan was ik zeker... den sleutel zou vinden tot het heele raadsel. Ik begreep dat het volkomen doelloos zou zijn bij Miss Anerly zelf aan te kloppen en daarom verzekerde ik mij van de hulp van haar kamermeisje. Laat ik de manier waarop ik haar hulp verkreeg met stilzwijgen mogen voorbijgaan; er zijn vele wegen waarlangs men een dergelijk doel bereiken kan. Het is voldoende als ik u vertel dat ik van het meisje gedaan wist te krijgen, dat ze tusschen de bezittingen van haar jonge meesteres zocht naar het pakje dat ik haar beschreven had, maar om het meisje recht te laten wedervaren, moet ik erbij vertellen dat ze allen aan mijn verzoek wilde voldoen op voorwaarde dat ik alles ongeschonden zou teruggeven na afloop van mijn onderzoek.

(Wordt vervolgd.)

In geel tot zacht rood genuanceerde baksteen, afgewisseld met appelgrauwe en met een spaarzame sierende toepassing van groene glazuursteen is het gebouw opgetrokken in aan weerszijden drie wijd gespannen bogen, rustend op lage zwart steenen dubbel-zuilen.

Ongetwijfeld zal zij ook door de nieuwe Nanking-regeering erkend worden, zooals dat ook met de Universiteit der Jezuïeten in Shanghai reeds is geschied. Men verwacht van de Peking Hoogeschool een groote steun tegen de indringerige Bolsjewistische invloeden, waarvoor de Rijks- en Protestantische Universiteiten helaas hunne deuren niet gesloten hebben.

Goed 3 jaar geleden werden vier Zusters Ursulinen naar Bangkok gezonden om een school te openen en zich arme en verlaten kinderen aan te trekken. Den 25sten Nov. 1925 deden zij hun intrede in het kleine weeshuis waaraan een parochieschooltje was verbonden.

Verleend:
elf maanden verlof naar Europa, aan den
politie-opziener in de residentie Sumatra's West-
kust, L. Vleer, ing. 8 Juli 1929;
negen maanden verlof naar Europa, aan
den hoofdagent van politie 1ste klasse, H. Frees,
ing. 2 Februari 1929.

Singapore (Cathedral Queenstreet)
2den en 4den Zondag.

N. B. Het groote cijfer geeft
de Hoogmis aan.
Tusschen haakjes beteekent:
n i e t elken Zondag.

TANDARTS
W. PERQUIN
Grote Postweg Katja Wetan 122
Spreekuren 8 - 11 Tel.
Werkdagen 5 - 6 2583

Dr. Harkink
Oude Hospitaalweg 34
Voor chirurgie, gynaecologie
en orthopaedie.
SPREEKUUR:
Maandag, Woensdag en Vrijdag
van 5 - 6 n.m.
Telefoon Bandoeng 2164. Tjimahi 41.

Architectenbureau
INGENIEUR B. DE VISTARINI
Soerabaja, Lemah Poetro 4 - Tel. 4840 Z.

Maison Bogerijen
Bandoeng
Port No. 31
per flesch f 2.-
per 12 flesschen f 20.-
Sherry No. 7
per flesch f 2.25
per 12 flesschen f 22.50

JUNIOR
model
1929
SINGER
gebruikt
één Liter
per 16 K.M.
DE AUTO-WERKPLAATS
Pintoe Besie 8 - H. SMAKMAN - Weltevreden.

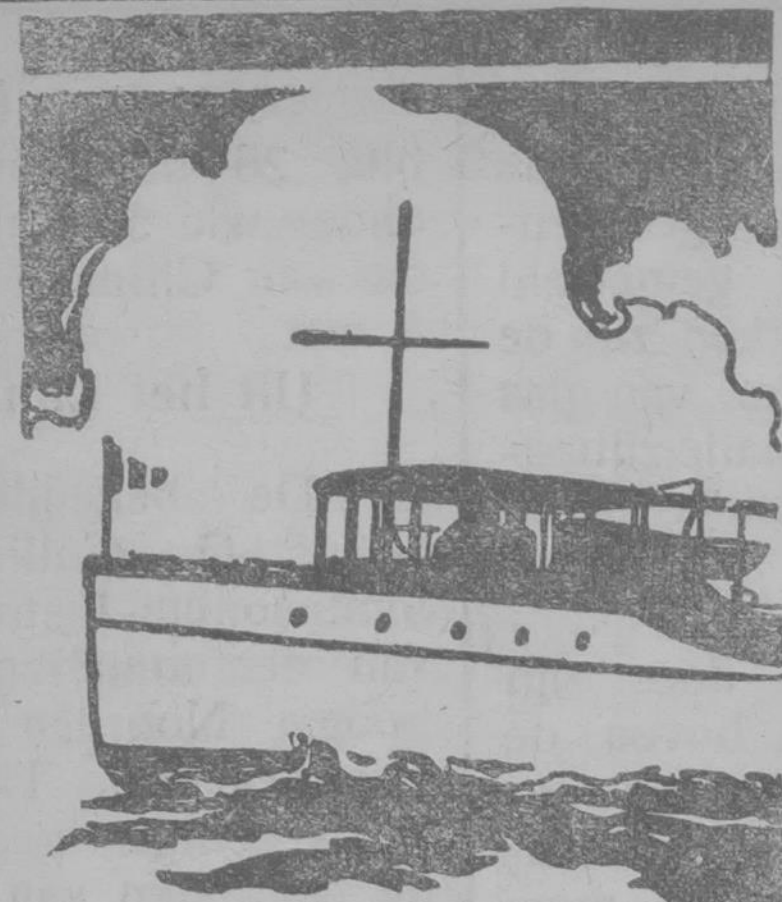
**Vrouwelijke
hygiene**

Doktoren ontraden ten sterkste het gebruik van vergiftige, brandende en bijtende oplossingen voor persoonlijke hygiene van de vrouw. Afgezien van het gevaar, dat hare aanwezigheid alleen al oplevert, kunnen zij de teere weefsels ernstig aantasten, wanneer zij sterk genoeg worden gebruikt om bacteriën te doden.

Zonite
Het DOODT bacteriën en is toch in elk opzicht ongevaarlijk.
Verkrijgbaar in alle apotheken.
(Hollandsche voorschriften bij elke flesch.)
Engros: H. L. Vogelesang - Bandoeng
Verteg. Zonite Products Co. New York

Bloemenmagazijn „CORONA”
RIJSWIJKSTRAAT 4 - WELTEVREDEN - TELEFOON No. 2930
Franco bezorging chique bloemwerken te
Tandjong-Priok of Singapore.

KERMATH
Boot Motoren.

Op 75% der scheepswerven over de geheele wereld worden Kermath Boot Motoren in de motorbooten geplaatst. Dit is wel het beste bewijs, voor de populariteit en voor de goede hoedanigheden van Kermath Motoren. Alle onderdelen zijn gestandariseerd en verwisselbaar. De motor is voorzien van een Amerikaanse Boschmagneet: 3 tot 150 P. K. 1 tot 6 cylinder 4 takt motoren. Alleen vertegenwoordigers voor N. I.

A. K. I. Z.
Batavia, Soerabaja, Bandoeng, Soekaboemi, Djocja.

Patisserie Moderne
J. B. M. Roodestein

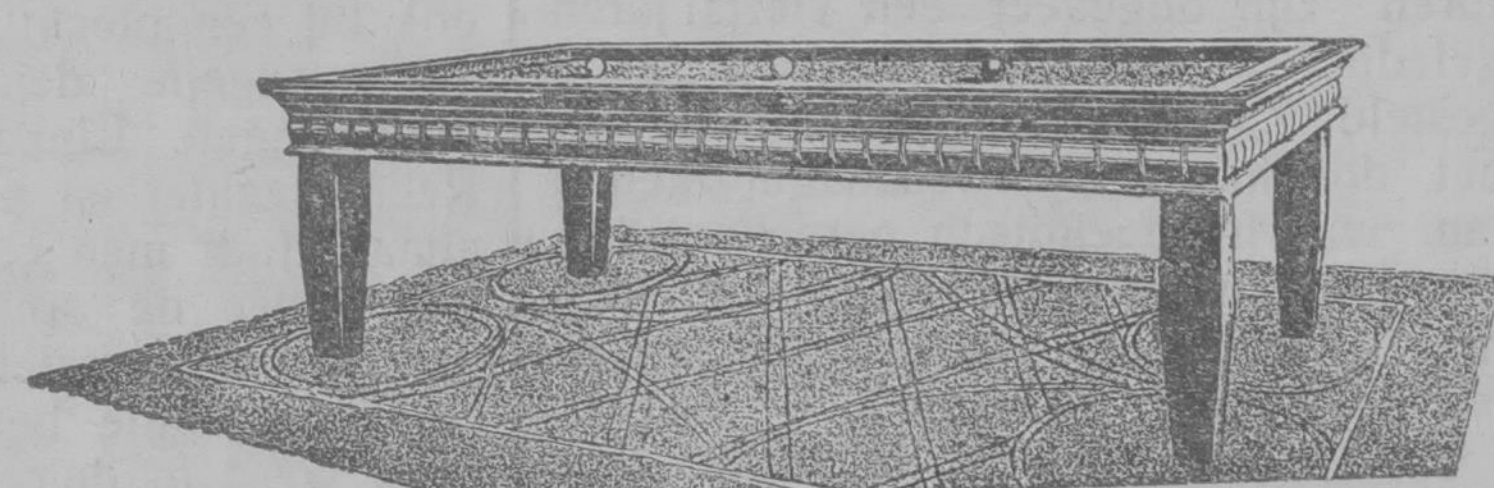
Telefoon 353
Bragaweg 17 a - Bandoeng.
Garnalenbroodjes. f 0.30
Saucyzebroodjes. per
Appelhollen. stuk.

VERSCHENEN
De R. K. Kerk in Nederlandsch-Indië.
MISSIEALMANAK - 1929
Prijs: f 1.-

Verkrijgbaar: Aan de Pastorie te Ambarawa, Blitar, Djember, Makassar, Probolinggo, Salatiga.
R. K. Lectuurbureau te Bandoeng
Kath. Soc. Bond te Bandjermasin, Djocja, Magelang en Mr. Cornelis.
en bij vooruitbetaling aan: het Xaverius-College te Moentilan, N. I. S.

GAAT HET OM UW GEZONDHEID?

Bel dan direct 28 Zuid op.
Melkhandel ELFFERICH
Soerabaja.
Leverancier Ziekenverpleging Darmo.

Het is thans wel voldoende bekend, dat gij alléén maar bij de
Firma DUVEEN & Co.

Sluisbrugstraat 47 - Weltevreden
een compleet **Carambolebiljart** met queues, ballen enz. voor den geringen prijs van f 425,- contant kunt kopen. Vraagt prijscurant en gemakkelijke betalingsvoorwaarden en laten onze afnemers, die gij door geheel Indië kunt vinden, U vertellen hoe tevreden men is over ons product.
Duveen & Co.

HOTEL PENSION SWASTIKA
Katja-Katja Wetan 82-84, - Bandoeng
DÉPENDANCE
Katja-Katja Wetan 111. Tel. No. 1102
Net gemeubileerde kamers voor maand- en daglogies.
Uitstekende tafel, billijk tarief.
Mevrouw J. H. P. HENSEN

Telefoon Adm.
2463

ZUSTERS URSULINEN - BUITENZORG

Muloschool - Lagere School
Fröbelschool - Opleiding Fröbel - acte
Aparte lessen in:
Steno, typen, moderne talen, piano, batik enz.
Kost- en Dagschool
Nadere inlichtingen verstrekt gaarne
DE DIRECTRICE.

R. K. VERLOFGANGERS

HET „KATHOLIEK INDISCH BUREAU”
DE CARPENTIERSTRAAT 153 - 'S-GRAVENHAGE
TEL. 70567

VERSTREKT U ALLE GEWENSCHTE INLICHTINGEN VOOR UW VERBLIJF IN HOLLAND
BELEGT MAANDELIJSCH BEJENKOMSTEN
TE 'S-GRAVENHAGE VAN R. K. INDISCHGASTEN, - OUD-INDISCHGASTEN, EN VAN HEN DIE NAAR INDIË DENKEN TE VERTREKKEN.

R. K. MEISJESSCHOLEN DER Z. Z. URSULINEN
te BANDOENG

I. Pieterspark:
Lagere school „St. Ursula” en Fröbelschool.
H. B. S. „St. Angela” met 3-j. Cursus.
Kweekschool „St. Ursula” tot opleiding voor onderwijzeressen - 1e en 2e Studiejaar.
Examenopleiding: Nuttige en fraaie handwerken.
Cursussen in typen en Stenographie.
Cursus in het handweven, kleuren van garens.
Privaatlessen in piano, batikken en schilderen.

II. Wilhelminaplein (Bengawanstraat).
Lagere School: „Mariaschool” en Fröbel.

Wenscht Ge vendutie te houden?

Meubilair te koop of te huren,
inpakken of verhuizing?
Beste Adres:

A. MOLENKAMP.
Lemah Poetro 27 - Telefoon Zuid 2857
SOERABAJA.

Muziek - Radio - Lezingen
van de geheele wereld hoorbaar op onze toestellen
„Java Radio”
Sluisbrugstr. 20 - Weltevreden.

Onder het merk **ABONNÉ** zijn de meest gewilde mélanges door de Sigarenfabrieken v/h Kessels & van Hussen, Eindhoven ondergebracht.
Importeurs: **J. C. A. JAGTMAN**
Agentuur- & Commissiehandel, Batavia.

FLORA-SHOP

Ontvangt dagelijks verse bloemen van Europeesche bloemkwekers.
Specialiteit in bruidsbouquetten.
Minzaam aanbevelend.
Braga 16 - Bandoeng - Tel. 1072.

TECHNISCH HANDELS- EN SANITAIR BUREAU
HOLVAST & Co.
Passar Baroe 21 - Soerabaja - Telefoon 280-281 Zuid.

Aanleg en Reparaties van:

Gas-, waterleiding en sanitaire installaties voor ziekenhuizen, groote gebouwen enz.
Groote voorraden **waschtafels, muurfontein, waterclosets** in alle uitvoeringen.

Beleefd aanbevelend.

BROODFABRIEK
VOORHEEN
L. A. HAGENBEEK
Prinsstraat 8 - Tel. Zuid 1660 Soerabaja.

Wij leveren brood bereid met
-: Hollandsche gist :-
-: Prijzen vanaf :-
-: 3 1/2 ct. t/m 35 ct. :-

De Oude Hermandad
Contrôle met klokken-systeem
(speciale recherche-dienst)
Batoetoelis No. 43 Tel. Wl. 2250
Weltevreden.

N. V. BOEKH. EN DRUKKERIJ VISSER & Co.
TEGENOVER DEN SCHOUWBURG - BANDOENG.

Ontvangen:
Geneeskundig jaarboekje 1929 f 5.35
Naam- en Ranglijst der officieren bij de Land- en Zeemacht in Ned.-Indië 1929 f 1.50
Regeerings-almanak voor Ned. Indië f 10.-
Nieuwe zending:
Reserve rollen voor de Schapiograph.

MACHINALE BROOD-, KOEK- EN BESCHUITFABRIEK
„DE GROOT”
Soerabaja - Tel. 4155 Z.

R. K. Ziekenhuis
St. Vincentius à Paulo
Soerabaja - Oendaan 30-31
Telefoon No. Zuid 3800-355.
Gelegenheid tot opname van kraamvrouwen, chirurgische en interne patiënten.

Geneesheer naar keuze
Gelegenheid voor behandeling met Hoogtezon-Sollux-lamp
Diathermie
Ook voor externe patiënten.
Tarieven op aanvraag.

Weltevreden - Telefoon 4040

